

Tutkimusraportti

Ulkoasiainministeriö

**Suomalaisten mielipiteet
kehitysyhteistyöstä**

Heinäkuu 2010

Juho Rahkonen & Tuomo Turja

JOHDANTO

Kansainvälinen taluskriisi nipistää kehitysyhteistyön kannatusta: joka viides suomalainen haluaisi pienentää kehitysyhteistyöhön käytettäviä määrärahoja. Luku on kaksi kertaa suurempi kuin viime vuonna, jolloin leikkauksen kannalla oli joka kymmenes. Kun vuonna 2009 tehdyssä tutkimuksessa määrärahojen lisäämistä kannattavia (19 prosenttia) oli enemmän kuin niiden leikkaamista kannattavia (10 %), tänä vuonna asetelma on kääntynyt toisin päin (16/20 %).

Kriittisyyden lisääntymisen taustalla on mitä todennäköisimmin kansainvälinen taluskriisi, joka on syventänyt suomalaisten huolestuneisuutta oman maansa julkisen talouden kestävästä. Suomalaiset kuitenkin kannattavat kehitysyhteistyötä lamasta huolimatta: ylivoimainen enemmistö, 80 prosenttia pitää kehitysyhteistyötä ja kehitysyhteistyöpolitiikkaa erittäin tai melko tärkeänä. Lisäksi 61 prosenttia pitäisi kehitysyhteistyön määrärahat nykyisellään ja 16 prosenttia kasvattaisi niitä. Yli 80 prosenttia suomalaisista on sitä mieltä, että rikkaiden maiden pitää tukea köyhiä maita taluskriisistä selviytymisessä.

Kaiken kaikkiaan vastaukset osoittavat, että yleinen arvopohja kehitysyhteistyölle on suomalaisten keskuudessa myönteinen. Vaikka rahahanoja haluttaisiinkin nyt vääntää hieman aikaisempaa tiukemmalle, kehitysyhteistyön peruskannatus on vankkaa.

Tämä raportti sisältää tulokset ja sanallisen yhteenvedon suomalaisten kehitysyhteistyömielipiteistä. Sisällysluettelo on otsikoitu siten, että sitä voi käyttää tiivistelmänä ja nopeana yleiskatsauksena raportin keskeisiin tuloksiin. Kuvioiden nimeämisessä on puolestaan käytetty selaista logiikkaa, että otsikkona on kysymyksen kohteena oleva asia kysymysmuodossa. Raportin lopussa on tutkimuksen toteutustavan tekninen kuvaus.

Tiedonkeruuvaiheesta ja alustavasta raportista on vastannut tutkimuspäällikkö
Tuomo Turja ja tulosten lopullisesta raportoinnista tutkimuspäällikkö Juho Rahkonen
Taloustutkimus Oy:stä

Avainsanat: kehitysyhteistyö, kehityspolitiikka, kansalaismielipide, määrärahat

Sisällys

JOHDANTO

1. Kehitysyhteistyötä pidetään vähemmän tärkeänä kuin aikaisemmin	5
2. Yleinen velvollisuudentunto on tärkein peruste kehitysyhteistyölle	7
3. Luonnonkatastrofeista kärsineet alueet kehitysyhteistyön tärkein kohde	9
4. Suomalaisuuden näkyminen Suomen antamassa kehitysavussa entistä tärkeämpää	11
5. Kehityssponsorit suunnattava ennen kaikkea koulutukseen	12
6. YK:n Vuosituhattajulistuksen tavoitteet tunnetaan huonosti	14
7. Äärimmäisen köyhyyden poistaminen YK:n vuosituhattavoitteista tunnetuin	16
8. Äärimmäisen köyhyyden ja nälän poistaminen tärkein tavoite	18
9. Tietoa kehitysmaista ja kehitysyhteistyöstä on saatavilla hyvin	20
10. Kehitysyhteistyön tuloksista kaivataan enemmän tietoa	22
11. Viranomaisten antamaa tietoa pidetään luotettavimpana	24
12. Televisio ja sanomalehdet tärkeimpiä tiedonlähteitä	26
13. 150 miljoonaa euroa on yleisin arvio Suomen kehitysyhteistyöpanoksesta	28
14. Virallinen tavoite (0,7 prosenttia BKT:sta) saa eniten kannatusta	30
15. Määrärahojen lisäämistä kannattaa harvempi kuin viime vuonna	32
16. Lentomat kustajat kehitysyhteistyömäärärahojen kasvun rahoittajiksi	34
17. Kehitysmaiden sopeutuminen ilmastonmuutokseen huolettaa aiempaa vähemmän	36
18. Humanitaarinen apu on Suomen kehitysyhteistyön tärkein muoto	38
19. Suomalaiset kannattavat köyhien maiden tukemista talouskriisissä	41
20. Mielipiteet Suomen kehitysyhteistyön tehokkuudesta ja tuloksellisuudesta ennallaan	44
21. Enemmistön mielestä kehitysyhteistyö lisää kansainvälistä turvallisuutta	46
22. Avun tavoittavuutta pidetään kehitysyhteistyön suurimpana ongelmana	48
23. Suomen toimintaan katastrofitilanteissa ollaan tyytyväisiä	50
24. Rahan lahjoittaminen on tehokkain tapa auttaa kehitysmaita yksityishenkilönä	52
25. Kansalaisten mielestä kehitysyhteistyöllä on vaikutusta, mutta se ei yksin riitä	54
26. Terveystieteiden edistäminen ja köyhyyden vähentäminen kehitysyhteistyön päätavoitteita	56
27. Koulutus PISA-Suomen leipälaji kehitysyhteistyössä	58
TUTKIMUKSEN TOTEUTUKSEN KUVAUS	60

Kuviot

Kuvio 1. Miten tärkeänä kehitysyhteistyötä/kehityspolitiikkaa pidetään	6
Kuvio 2. Miksi kehitysyhteistyö on tärkeää	8
Kuvio 3. Minne päin maailmaa Suomen kehitysyhteistyötä pitäisi eniten kohdistaa	10
Kuvio 4. Miten tärkeänä pitää sitä, että Suomen rahoittamissa kehitysyhteistyöhankkeissa näkyy se, että apu on nimenomaan Suomesta	11
Kuvio 5. Mille aloille kehitysponnistuksia pitäisi ennen kaikkea suunnata	13
Kuvio 6. Oletteko kuullut YK:n vuosituhattavoitteista	15
Kuvio 7. Osaako nimetä vuosituhattavoitteita	17
Kuvio 8. Kolme tärkeintä vuosituhattavoitetta	19
Kuvio 9. Onko Suomessa saatavilla riittävästi tietoa kehitysyhteistyöstä ja kehitysmaista	21
Kuvio 10. Minkälaista lisätietoa kehitysyhteistyöstä, kehityspolitiikasta ja -maista kaivataan	23
Kuvio 11. Kuinka luotettavana pitää kehitysyhteistyöstä ja kehitysmaista saatavaa tietoa	25
Kuvio 12. Mistä olette saanut tietoa kehityskysymyksistä	27
Kuvio 13. Arvio kehitysyhteistyön osuudesta BKT:sta	29
Kuvio 14. Suomelle sopivana pidetty kehitysyhteistyön määrä vuonna 2015 (% BKT:sta)	31
Kuvio 15. Miten Suomen tulisi toimia kehitysyhteistyömäärärahojen suhteen nykyisessä taloudellisessa tilanteessa	33
Kuvio 16. Miten kehitysyhteistyömäärärahojen kasvu tulisi rahoittaa	35
Kuvio 17. Miten Suomen tulisi ottaa huomioon kehitysmailla ilmastonmuutoksesta aiheutuvat seuraukset	37
Kuvio 18. Suomen kehitysyhteistyön tärkeimmät muodot	39
Kuvio 19. Suomen kehitysyhteistyön tärkeimmät muodot 2008–2010	40
Kuvio 20. Tuleeko rikkaiden maiden tukea köyhiä maita selviytymään talouskriisistä	42
Kuvio 21. Kenen vastuulla on auttaa kehitysmaita selviytymään talouskriisistä	43
Kuvio 22. Kuinka hyvin väittämä ”Suomen kehitysyhteistyö on tehokasta ja tuloksellista” vastaa omaa käsitystä	45
Kuvio 23. Mitä mieltä väittämästä ”kehitysyhteistyö lisää kansainvälistä turvallisuutta...”	47
Kuvio 24. Mitä pitää kehitysyhteistyön vaikeimpana haasteena	49
Kuvio 25. Tyytyväisyys Suomen toimintaan luonnonkatastrofien ja kriisien yhteydessä	51
Kuvio 26. Tehokkaimmat keinot auttaa kehitysmaita yksityishenkilönä	53
Kuvio 27. Mikä väittämistä kuvaa parhaiten omaa käsitystä kehitysavusta ja sen merkityksestä	55
Kuvio 28. Suomen kehityspolitiikan tärkeimmät päämäärät	57
Kuvio 29. Millä aloilla Suomella on erityisesti annettavaa kehitysmailla	59

1. Kehitysyhteistyötä pidetään vähemmän tärkeänä kuin aikaisemmin

Kehitysyhteistyötä pidetään hieman vähemmän tärkeänä kuin edellisinä vuosina. Erittäin tai melko tärkeänä sitä pitää nyt kolme prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuonna 2009. Muutos ei ole kovin suuri, mutta suunta on ollut laskeva jo vuodesta 2007 lähtien, jolloin kehitysyhteistyötä erittäin tärkeänä pitäviä oli lähes kaksi kertaa niin paljon kuin vuonna 2010. Muutos on ollut erityisen suuri kaikkein voimakkaimmin kehitysyhteistyötä kannattavien keskuudessa, eli niiden, jotka pitävät sitä erittäin tärkeänä.

Syy kehitysyhteistyön kannatuksen vähenemiseen on mitä ilmeisimmin maailmanlaajuisen talouskriisi, joka on heikentänyt julkisen talouden kestävyyskykyä ja toisaalta tuonut suomalaisille yhä enenemässä määrin muuta murehdittavaa. Tällaisessa tilanteessa kansalaiset ovat tulleet yhä kriittisemmiksi sen suhteen, mihin ja miten paljon verovarvoja voidaan käyttää. Toisaalta kannatuksen kehitys ei ole ollut suoraviivaista, sillä vuonna 2007 kehitysyhteistyötä pidettiin tärkeämpänä kuin edellisenä vuonna. Vuodet 2006 ja 2007 sekä alkuvuosi 2008 olivat vielä voimakkaan nousukauden aikaa, kun taas vuosien 2009 ja 2010 vastauksien tulkinnassa on otettava huomioon lamaperspektiivi.

Toisaalta lamaselitystä voidaan myös kyseenalaistaa: useinhan ajatellaan, että taloudellinen nousukausi voimistaa kovia ja yksilöllisiä arvoja. Näin ollen kehitysyhteistyön kannatuksen voisi olettaa lisääntyvän sitä mukaa kuin omassa maassa ajat niukkenevat.

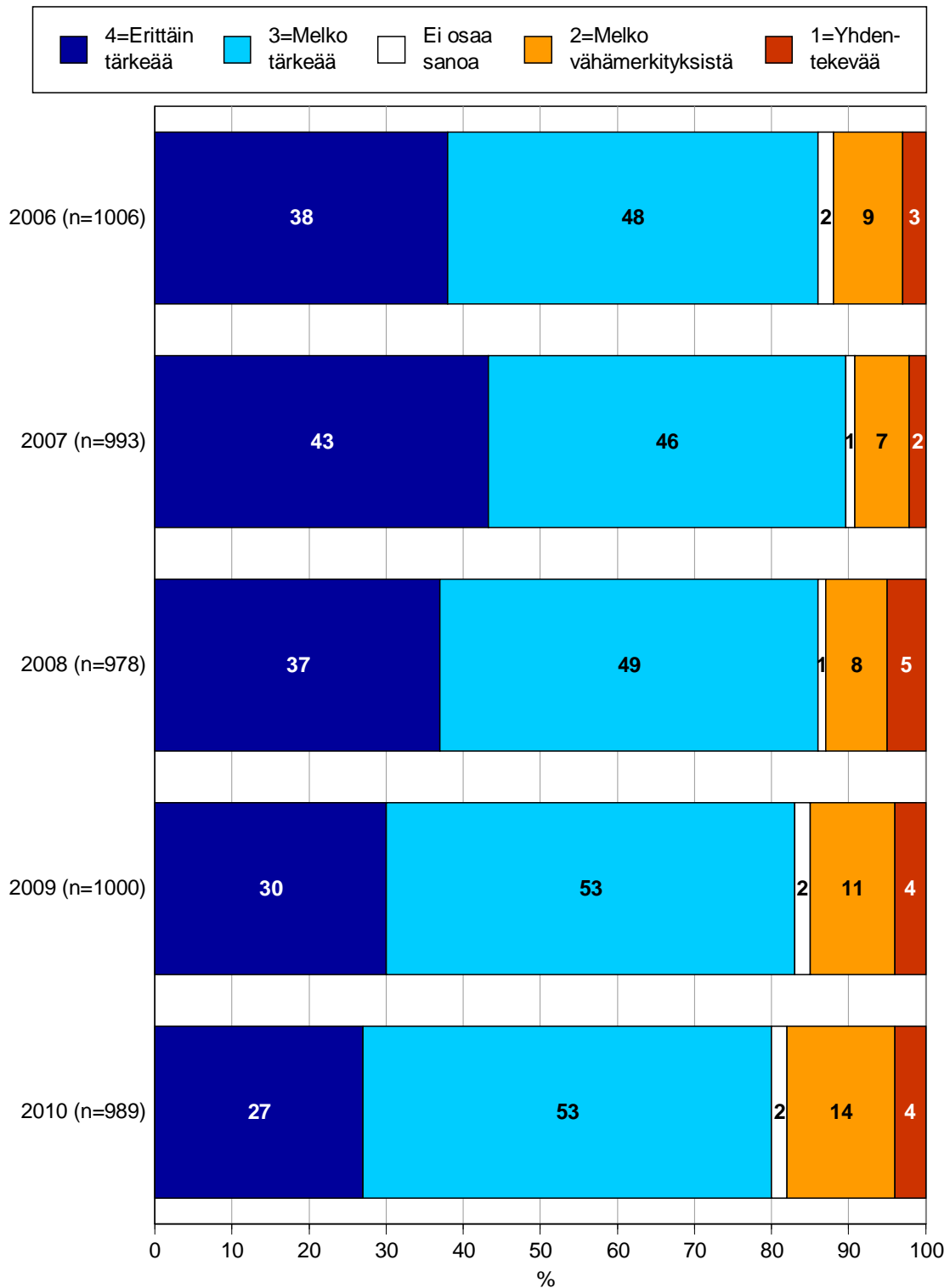
On kuitenkin syytä huomata, että edelleen ylivoimaisesti suurin osa suomalaisista kokee kehitysyhteistyön tärkeäksi. Vastaaajista 80 prosenttia on sitä mieltä, että kehitysyhteistyö on vähintään melko tärkeää. Erittäin tärkeänä kehitysyhteistyötä pitää 27 prosenttia vastaajista ja melko tärkeänä 53 prosenttia. Melko vähämerkityksisenä tai yhdentekevänä kehitysyhteistyötä pitää 18 prosenttia vastaajista – tämä luku on lisääntynyt viime vuodesta kolme prosenttiyksikköä. Kaikkein myönteisemmin kehitysyhteistyöhön suhtautuvien osuus on laskenut selvästi huippuvuodesta 2007, jolloin 43 prosenttia vastaajista piti kehitysyhteistyötä erittäin tärkeänä.

Taustaryhmittäin tarkasteltuna voidaan todeta, että naiset, 40–59-vuotiaat, henkilöt, joiden talouden bruttotulot ovat yli 40 000 euroa, lukio/opistotason tai sitä korkeammin koulutetut, toimihenkilöt, yli 30 000 asukkaan kaupungeissa sekä Etelä-Suomen läänissä asuvat vastaajat pitävät kehitysyhteistyötä keskimääräistä useammin erittäin tärkeänä. Etenkin koulutustaso korreloi positiivisesti kehitysyhteistyön tärkeänä pitämisen kanssa. Iän suhteen korrelaatio on puolestaan negatiivinen.

Kysely suoritettiin siten, että haastattelijat lukivat vastaajille ensin kehitysyhteistyön määritelmän, minkä jälkeen vastaajat arvioivat kehitysyhteistyön tärkeyttä asteikolla 4-1, jossa 4= erittäin tärkeää, 3=melko tärkeää, 2= melko vähämerkityksistä ja 1= yhdentekevää.

Miten tärkeänä kehitysyhteistyötä/kehityspolitiikkaa pidetään 2006-2010

n=kaikki vastaajat

2. Yleinen velvollisuudentunto on tärkein peruste kehitysyhteistyölle

Niiltä vastaajilta, jotka pitivät kehitysyhteistyötä erittäin tai melko tärkeänä (n=797) kysyttiin, miksi he pitivät kehitysyhteistyötä tärkeänä. Vastausvaihtoehtoja ei lueteltu, vaan vastaajat saivat kertoa näkemyksensä omin sanoin. Vastaajilla oli lisäksi mahdollisuus mainita useita asioita, joten vastauksissa on melko paljon hajontaa. Useimmin mainittu asia on se, että kehitysmaiden auttaminen koetaan rikkaiden maiden velvollisuudeksi. Tämän asian mainitsi 40 prosenttia vastaajista. Viisitoista prosenttia sanoi, että kehitysyhteistyöllä ehkäistään köyhyyttä ja nälkää ja kymmenen prosenttia mainitsi hädänalaisyhteistyön ihmisten auttamiseen ja yleensä inhimillisyyteen liittyviä kommentteja.

Kuten avoimissa kysymyksissä yleensä käy, tässäkin vastaukset jakaantuvat ns. pitkän hännän jakauman mukaan, eli muutama harva vaihtoehto kerää leijonanosan vastauksista ja sen jälkeen seuraa pitkä lista asioita, jotka ovat saaneet vain hajaääniä.

On mielenkiintoista havaita, että vaikka Suomen ja muiden maiden julkinen talous on koetteilla, vuodesta toiseen useimmat mainitsevat kehitysyhteistyön perusteeksi sen, että rikkailla mailla on velvollisuus auttaa kehitysmaita. Tämä yleinen moraalinen imperatiivi ei näytä paljon heiluvan talouden suhdanteiden mukana.

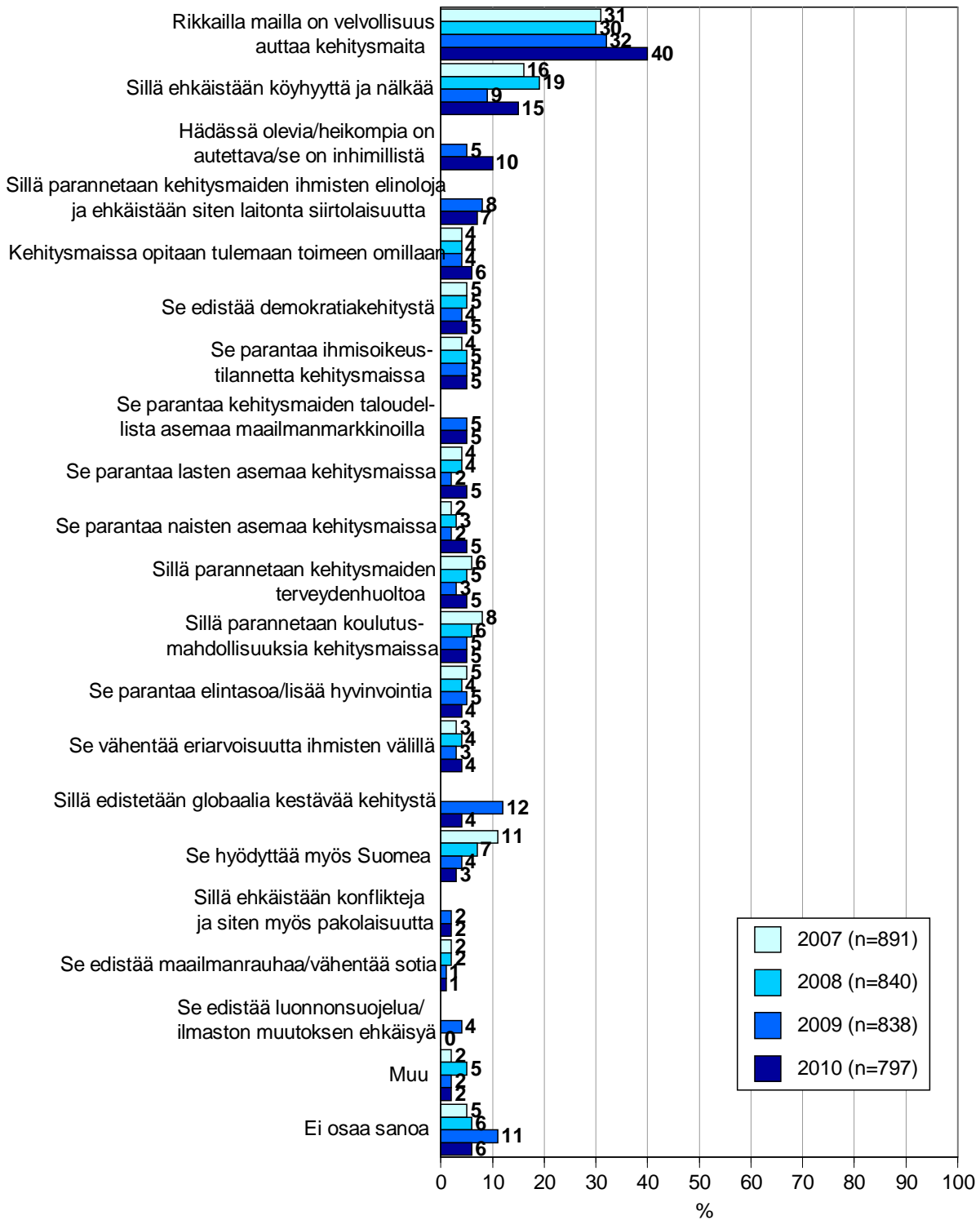
Mielipidetutkimusten tulkinnessa keskeinen käsite on oikeudenmukaisuuden taju. Mikäli on olemassa jotain sellaista kuin yleinen morali ja oikeudentaju mielipidetulosten pitäisi heijastella sitä. John Rawls toteaa klassikkoteoksessaan *Oikeudenmukaisuusteoria*, että ”ihmisillä on taipumus rakastaa, helliä ja kannattaa kaikkea, mikä on heidän omaksi hyväkseen”. Esimerkiksi hyvinvointivaltion kannatuksen voidaan todeta liittyvän tähän.

Mielenkiintoista Rawlsin ajattelussa on, että oikeudenmukaisen yhteiskuntajärjestyksen ylläpitäminen ei edellytä keneltäkään henkilökohtaisia uhrauksia yhteisen hyödyn maksimoimiseksi. Rawlsin mukaan yhteiskuntajärjestys on suunniteltava vastavuoroisen edun periaatteen pohjalle. Vaikka ihmiset tekevät uhrauksia toistensa puolesta esimerkiksi tunnesiteiden ja kiintymyksen vuoksi, Rawlsin mukaan yhteiskunnan perusrakenne ei kuitenkaan vaadi sellaista oikeudenmukaisuuskysymyksenä. Tällä periaatteellahan toimii verovarjoilla rahoitettava hyvinvointivaltio, jolla on tutkimusten mukaan suomalaisen vankka kannatus. Koska jokaisen hyvää ollaan turvaamassa, kaikille kehittyy taipumuksia pitää yhteiskuntamallia voimassa, Rawls kirjoittaa.

Tämän tutkimuksen tulokset osoittavat, että eräänlainen **yleisinhimillinen vastuunkanto ulottuu myös oman maan rajojen ulkopuolelle**. Ajatus siitä, että vahvemman velvollisuus on auttaa heikompa, leimaa suhtautumista kehitysyhteistyöhön.

Miksi kehitysyhteistyö on tärkeää 2007-2010

n=kehitystyö on tärkeää

3. Luonnonkatastrofeista kärsineet alueet kehitysyhteistyön tärkein kohde

Vastaajille näytettiin kortti, jossa kerrottiin joukko kehitysyhteistyön kohdealueita, ja vastaajilta tiedusteltiin minne päin maailmaa Suomen kehitysyhteistyötä pitäisi eniten kohdistaa. Vastaajia pyydettiin valitsemaan 1–3 vaihtoehtoa.

Useimmin vaihtoehtoista valittiin luonnonkatastrofeista kärsineet alueet, jotka mainitsi 76 prosenttia vastaajista. Toiseksi useimmin mainittiin Afrikka (52 prosenttia) ja kolmanneksi useimmin väkivaltaisista kriiseistä toipuvat alueet, kuten Afganistan, Kosovo tai Sudan. Nämä mainitsi 37 prosenttia. Aasian nimesi 13 prosenttia ja Etelä- ja Väli-Amerikan seitsemän prosenttia vastaajista.

Luonnonkatastrofeista kärsivät alueet mainitaan nyt viimevuotista useammin, kaikki muut kohdealueet mainitaan nyt viimevuotista harvemmin.

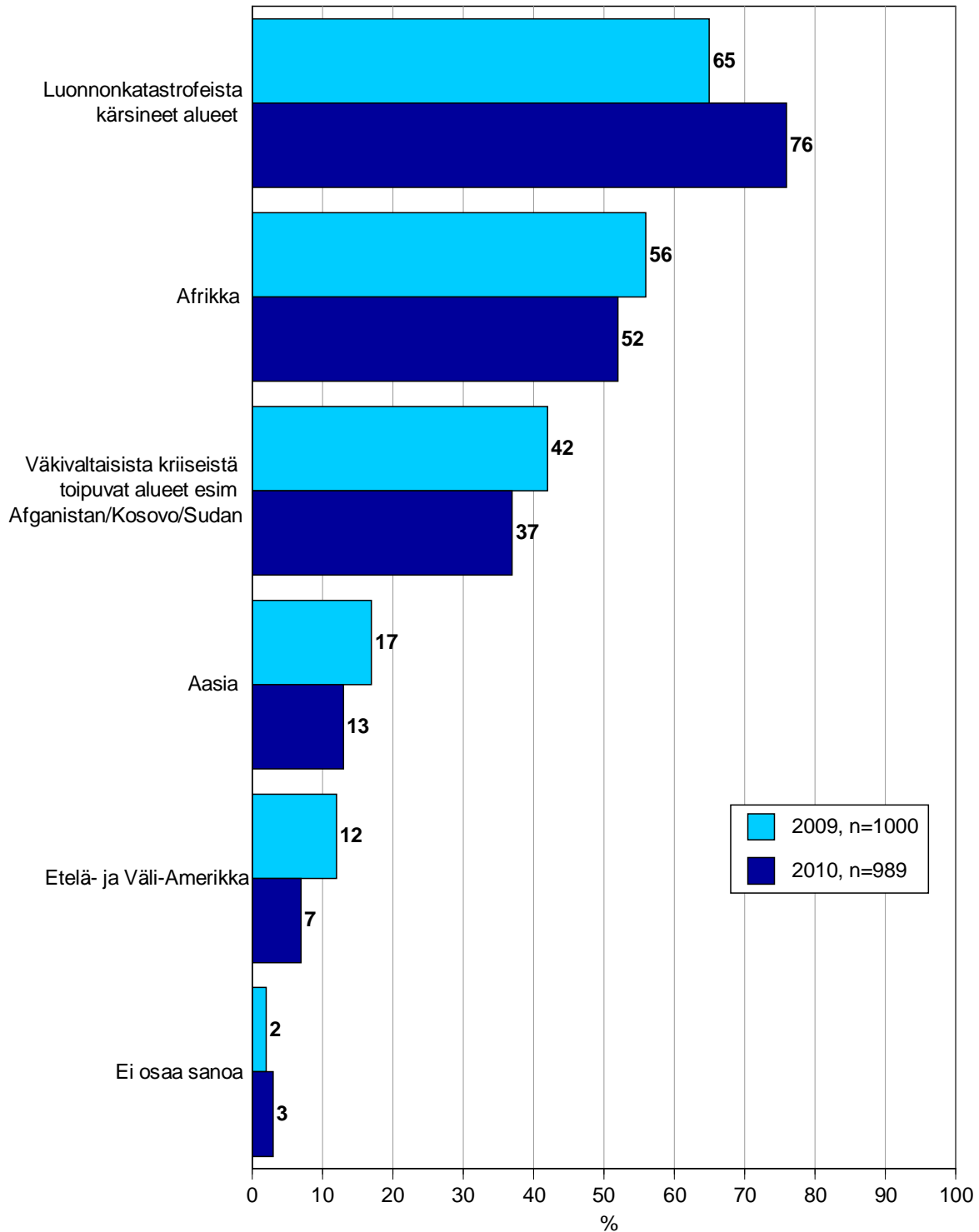
Naiset mainitsevat miehiä useammin luonnonkatastrofeista kärsineet alueet ja väkivaltaisista kriiseistä toipuvat alueet.

Luonnonkatastrofialueet mainitsevat naisten lisäksi keskimääräistä useammin 15-24-vuotiaat, lukio/opistotason tai ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet, suurituloisimmat, pienillä paikkakunnilla ja vanhoissa Etelä- ja Länsi-Suomen lääneissä asuvat vastaajat.

Afrikan mainitsevat keskimääräistä useammin miehet, 15–24-vuotiaat, korkeimmin koulutetut vastaajat, pieni- ja suurituloisimmat vastaajat, työväestöön/ maanviljelijöihin kuuluvat vastaajat, pienillä paikkakunnilla asuvat sekä vanhoissa Etelä- ja Länsi-Suomen läänissä asuvat vastaajat.

Minne päin maailmaa Suomen kehitysyhteistyötä pitäisi eniten kohdistaa

n=kaikki vastaajat

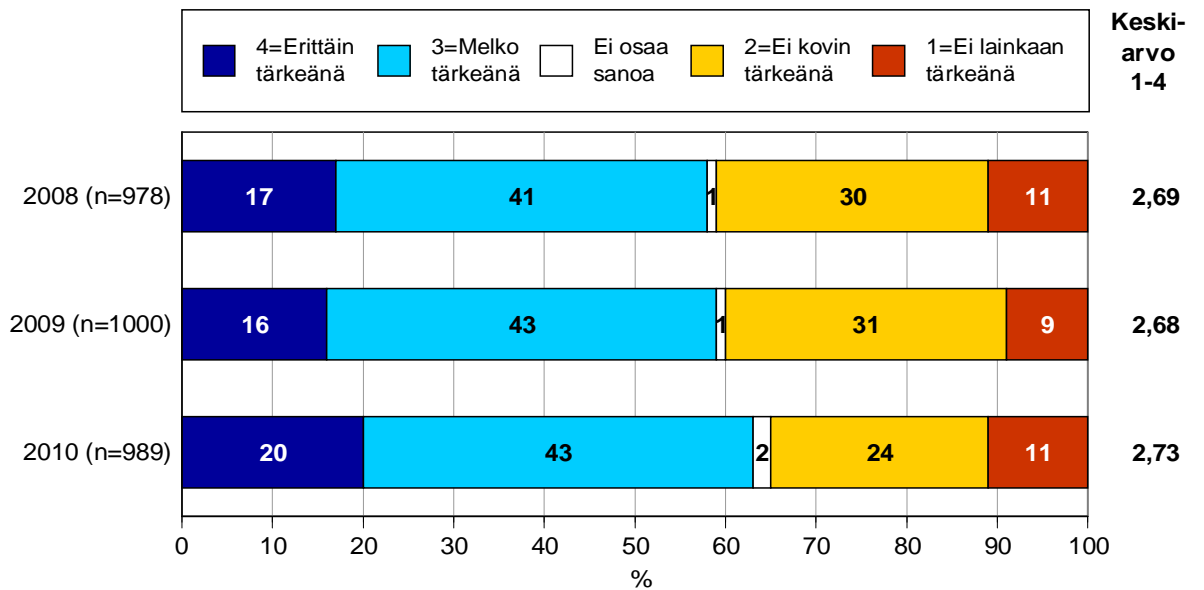

4. Suomalaisuuden näkyminen Suomen antamassa kehitysavussa entistä tärkeämpää

Viidesosa vastaajista pitää erittäin tärkeänä sitä, että Suomen rahoittamissa kehitysyhteistyöhankkeissa näkyy se, että apu on nimenomaan Suomesta. Melko tärkeää tämä on 43 prosentille vastaajista. Ei kovin tai lainkaan tärkeänä tätä pitää 35 prosenttia vastaajista. Viimevuotista suurempi osuus vastaajista on nyt sitä mieltä, että suomalaisuuden näkyminen Suomen antamassa kehitysavussa on tärkeää.

Miten tärkeänä pitää sitä, että Suomen rahoittamissa kehitysyhteistyöhankkeissa näkyy se, että apu on nimenomaan Suomesta 2008-2010

n=kaikki vastaajat

9609 TTU/ca/jps

Kehitysyhteistyö 2010

5. Kehitysponnistukset suunnattava ennen kaikkea koulutukseen

Seuraavaksi vastaajia pyydettiin kertomaan oma mielipide kehitysyhteistyön alakohdaisesta kohdistamisesta. Vastajille näytettiin kortti, jossa oli lueteltuna kehitysyhteistyön aloja, ja heitä pyydettiin valitsemaan mielestään kolme tärkeintä alaa, joille kehitysponnistuksia pitäisi ennen kaikkea suunnata.

Vuoden 2009 verrattuna tutkimukseen kysymysmuotoa muutettiin hieman. Aikaisempina vuosina vastaajilta kysyttiin *kehitysyhteistyön* suuntaamisesta, vuodesta 2009 alkaen *kehitysponnistusten*. Edelleen aikaisempina vuosina vastaajia pyydettiin nimeämään kolme mielestään tärkeintä vaihtoehtoa, vuodesta 2009 alkaen pyydettiin nimeämään 1–3 mielestään tärkeintä alaa. Vastausvaihtoehtoja on myös muutettu sekä vuonna 2009 että vielä vuonna 2010. Tulokset eivät täten ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien kanssa, mutta tulosgrafiikassa on kuitenkin esitetty vuosivertailu.

Tärkeimmäksi kehitysyhteistyön aloiksi nousevat koulutus, jonka nimesi 50 prosenttia, sekä terveydenhuolto ja väestökysymykset, jotka nimesi 46 prosenttia vastaajista. Seuraavaksi useimmin mainittiin naisten ja lasten aseman parantaminen, jonka mainitsi 42 prosenttia vastaajista ja ihmisoikeudet ja tasa-arvo, jonka mainitsi 37 prosenttia vastaajista.

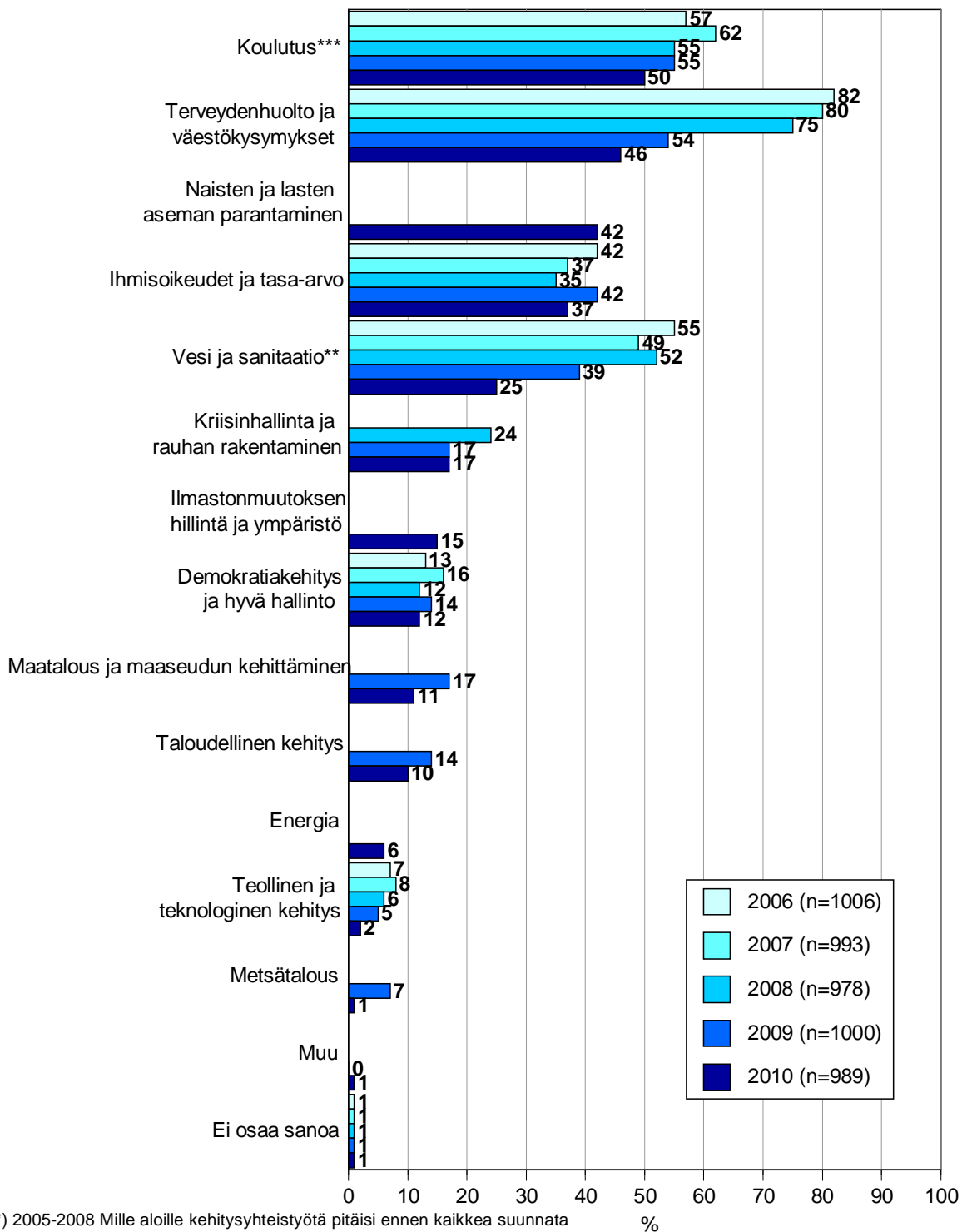
Veden ja sanitaation mainitsi 25 prosenttia ja kriisinhallinnan ja rauhan rakentamisen 17 prosenttia vastaajista. Ilmastomuutoksen hillintä ja ympäristö keräsi mainintoja 15 prosentilta, demokratiakehitys ja hyvä hallinto 12 prosentilta, maatalous ja maaseudun kehittäminen 11 prosentilta ja taloudellinen kehitys 10 prosentilta.

Energian mainitsi kuusi prosenttia, teollisen ja teknologisen kehityksen viisi prosenttia ja metsätalouden yksi prosentti vastaajista. Eniten mainintoja keränneistä aloista koulutuksen mainitsivat keskimääräistä useammin miehet, yli 60-vuotiaat, yliopisto-/korkeakoulututkinnon suorittaneet, suurimpaan tuloluokkaan kuuluvat, toimihenkilöt ja eläkeläiset sekä vanhassa Etelä-Suomen läänissä asuvat vastaajat.

Terveydenhuollon ja väestökysymykset mainitsivat keskimääräistä useammin ylioppilas- tai keskiasteen tai ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet, suurimpaan tuloluokkaan kuuluvat, työväestö/maanviljelijät sekä vahoissa Länsi-Suomen tai Itä-Suomen ja Oulun ja Lapin lääneissä asuvat vastaajat. Naisten ja lasten aseman parantamisen nimesivät keskimääräistä useammin naiset, 25–49-vuotiaat, suurituloisimmat vastaajat, toimihenkilöt sekä pienillä paikkakunnilla asuvat vastaajat. Ihmisoikeudet ja tasa-arvon sanoivat keskimääräistä useammin naiset, alle 40-vuotiaat, ylioppilas- tai keskiasteen tai ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet, pienituloiset vastaajat sekä suurituloiset vastaajat, toimihenkilöt ja opiskelijat, pienillä paikkakunnilla asuvat sekä Itä-Suomen, Oulun ja Lapin lääneissä asuvat vastaajat.

Mille aloille kehitysponnistuksia pitäisi ennen kaikkea suunnata 2006-2010:

n=kaikki vastaajat

*) 2005-2008 Mille aloille kehitysyhteistyötä pitäisi ennen kaikkea suunnata

***) 2005-2008 Vesihuolto

****) 2005-2008 Opetus

6. YK:n Vuosituhattulistuksen tavoitteet tunnetaan huonosti

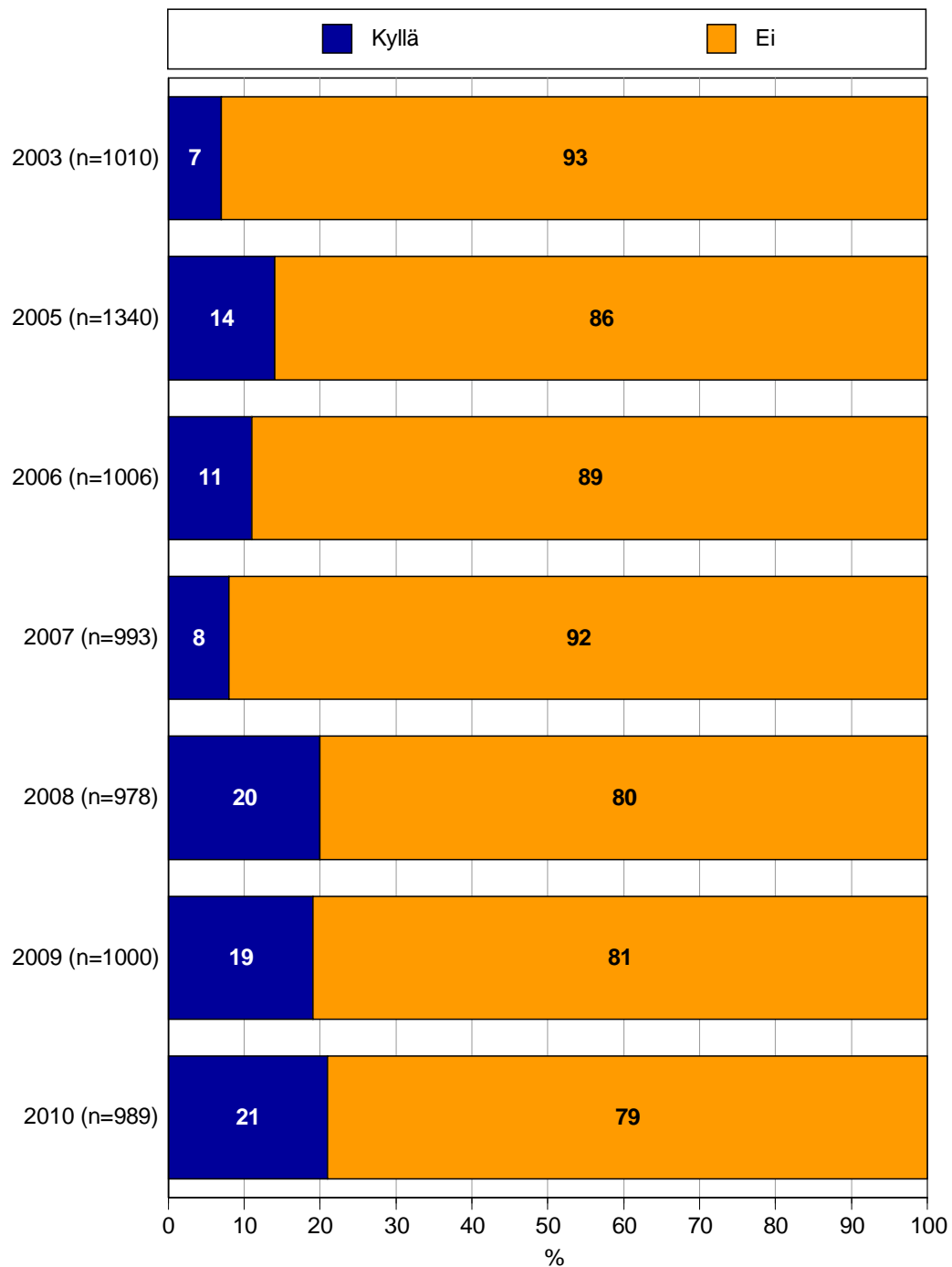
Kun vastaajilta kysyttiin, ovatko he kuulleet YK:n vuosituhattavoitteista, selvä enemmistö (79 prosenttia) sanoi, ettei ollut kuullut tavoitteista. Viidesosa vastaajasta ilmoitti kuulleensa tavoitteista. Tulos on samalla tasolla kuin niillä aikaisemmillä tutkimuskerroilla, jolloin on käytetty nykyistä kysymyksenasettelua.

Taustaryhmäkohtaisessa vertailussa keskimääräistä suurempi osuus tavoitteista kuulleita on naisia, yli 60-vuotiaita, akateemisesti koulutettuja, pieni- tai suurituloisia, eläkeläisiä, suurissa kaupungeissa asuvia sekä entisessä Etelä-Suomen läänissä asuvia.

Edellisinä vuosina asiaa on kysytty hieman eri tavalla. Vuosina 2003 ja 2006–2007 vastaajille kerrottiin ensin, YK:n vuosituhattulistuksen pääsisältö, eli että se asettaa konkreettisia kehitystavoitteita, joihin pyritään vuoteen 2015 mennessä, ja että vuosituhattavoitteet muodostavat Suomen kehitysavun perustan. Sen jälkeen vastaajilta kysyttiin, tuntevatko he joitain YK:n vuosituhattulistuksen tavoitteista. Kaikki aikasarjan tulokset eivät siis ole keskenään täysin vertailukelpoisia, mutta seurantatieto on kuitenkin esitetty seuraavan sivun grafiikassa.

Oletteko kuullut YK:n vuosituhattavoitteista 2003, 2005-2010*

n=kaikki vastaajat

*) v. 2003, 2006-2007: Tunneteko YK:n vuosituhatjulistuksen tavoitteita

7. Äärimmäisen köyhyyden poistaminen YK:n vuosituhattavoitteista tunnetuin

Niitä vastaajia, jotka olivat kuulleet tavoitteista (n= 219), kysyttiin osaavatko he nimetä yhden tai useampia YK:n vuosituhattavoitteista.

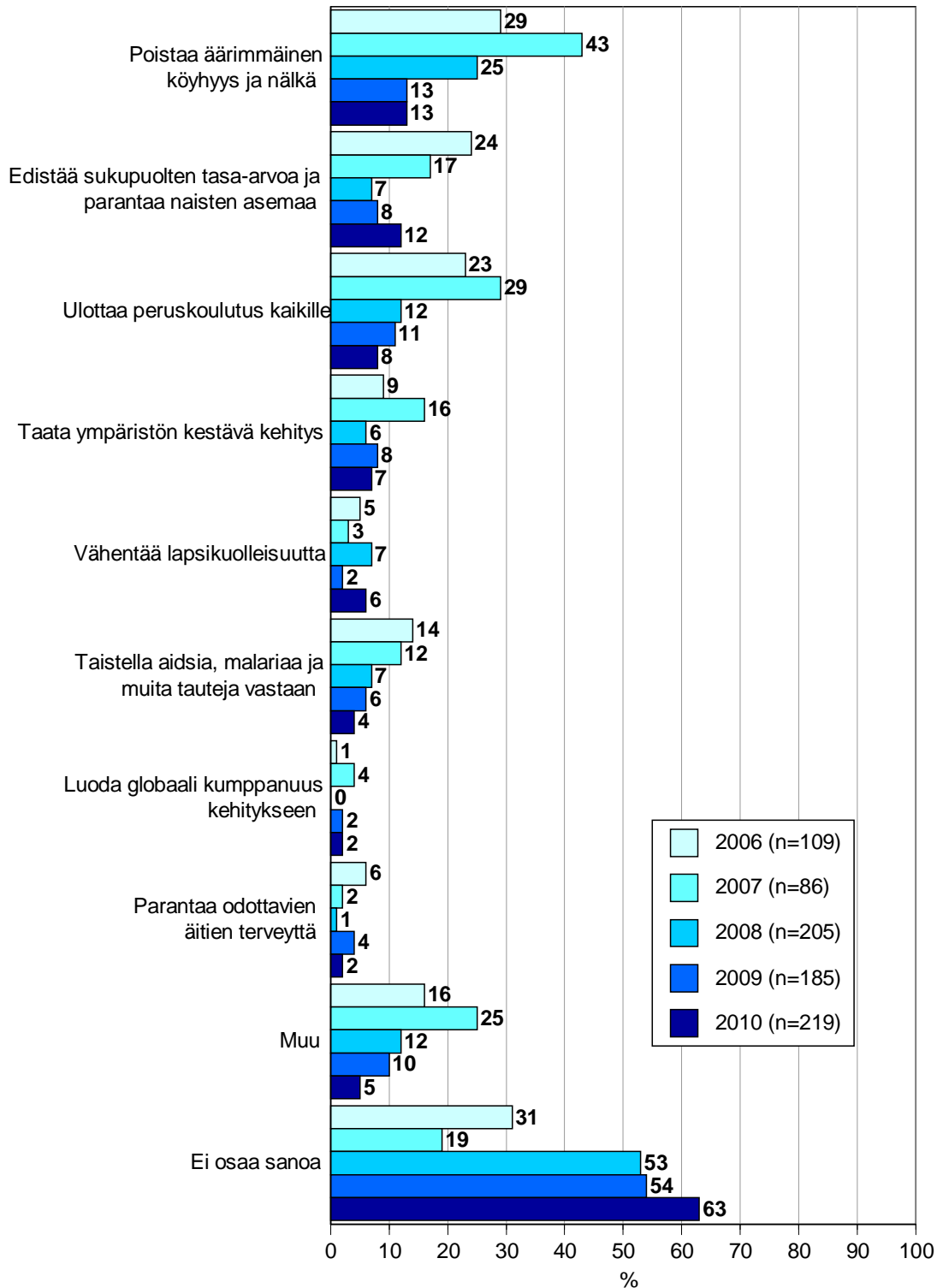
Useimmin mainitut tavoitteet olivat äärimmäisen köyhyyden ja nälän poistaminen (13 prosenttia mainitsi) ja sukupuolten välisen tasa-arvon edistäminen (12 prosenttia). Muiden asioiden osuus jää alle kymmeneen prosenttiin.

Tuloksista voidaan todeta, että YK:n vuosituhattavoitteita ei tunneta hyvin, ja niistä tietoisia on vain pieni osa kansasta.

Osaako nimetä vuosituhattavoitteita 2006-2010

n=on kuullut YK:n vuosituhattajulistuksen tavoitteista

8. Äärimmäisen köyhyden ja nälän poistaminen tärkein tavoite

Seuraavaksi kaikille vastaajille kerrottiin YK:n vuosituhattavoitteiden pääsisältö ja näytettiin kortilla vuosituhattavoitteet sellaisena kuin ne ovat. Vastaajia pyydettiin nimeämään tavoitteista mielestään kolme tärkeintä.

Tärkeimmäksi vuosituhattavoitteeksi nousi äärimmäisen köyhyden ja nälän poistaminen, jonka nimesi 69 prosenttia vastaajista. Seuraavaksi useimmin mainittiin peruskoulutuksen ulottaminen kaikille (54 prosenttia). Sukupuolten välisen tasa-arvon ja naisten aseman parantamisen mainitsi 38 prosenttia ja ympäristön kestävä kehityksen takaamisen mainitsi 32 prosenttia vastaajista. Taistelun aidsia, malariaa ja muita tauteja vastaan mainitsi 29 prosenttia vastaajista. Lapsikuolleisuuden vähentämisen mainitsi 18 prosenttia vastaajista ja globaalin kumppanuuden luomisen kehityksen 15 prosenttia. Vähiten mainintoja keräsi odottavien äitien terveyden parantaminen, jonka mainitsi 12 prosenttia vastaajista.

Ympäristön kestävä kehityksen takaaminen mainittiin sekä taistelu aidsia, malariaa ja muita tauteja vastaan mainittiin nyt viimevuotista harvemmin. Odottavien äitien terveyden parantaminen mainittiin viimekertaisista useammin. Muilta osin tuloksissa ei ole havaittavissa suuria muutoksia.

Taustaryhmäkohtaisessa tarkastelussa useimmin mainituista tavoitteista äärimmäisen nälän ja köyhyden poistamisen mainitsevat keskimääräistä useammin naiset, 15–24-vuotiaat, ylioppilas-/lukio/keski-/ammattikorkeakouluasteen tutkinnon suorittaneet, pientuloiset vastaajat, tyväestöön kuuluvat yli 30 000 asukkaan kaupungeissa asuvat vastaajat.

Peruskoulutuksen ulottamisen kaikille mainitsivat keskimääräistä useammin miehet, yli 60-vuotiaat, yliopisto/korkeakoulutason tutkinnon suorittaneet vastaajat, suurimpaan tuloluokkaan kuuluvat, toimihenkilöt ja eläkeläiset sekä 30 000 asukkaan kaupungeissa asuvat vastaajat.

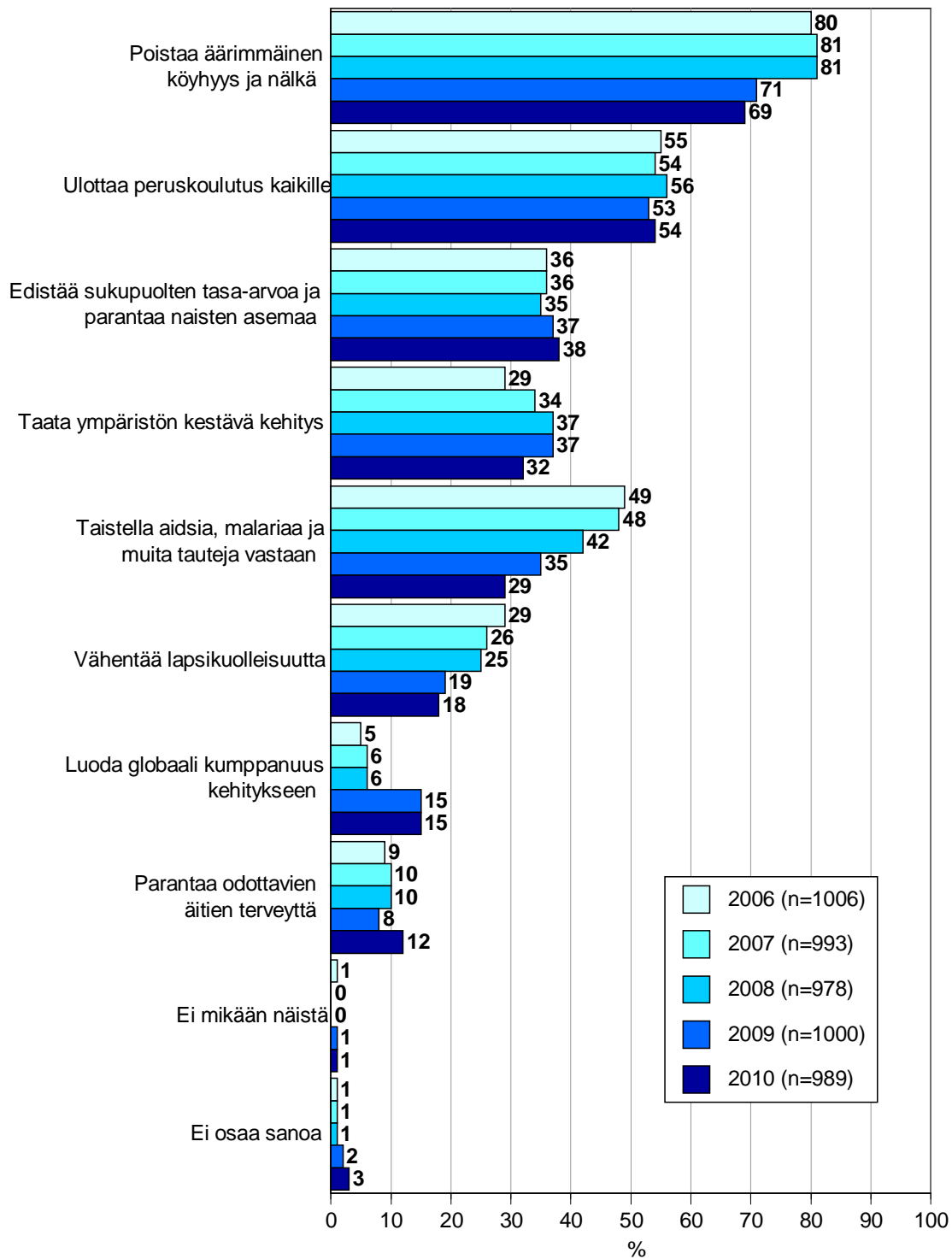
Sukupuolten tasa-arvon ja naisten aseman parantamisen mainitsivat keskimääräistä useammin naiset, 25–39-vuotiaat, ylioppilastutkinnon, keskiasteen tutkinnon tai ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet, keskituloiset, toimihenkilöt ja pienillä paikkakunnilla asuvat.

Ympäristön kestävä kehityksen takaamisen mainitsevat keskimääräistä useammin 25–59-vuotiaat, akateemisen koulutuksen saaneet, suurimpaan tuloluokkaan kuuluvat vastaajat sekä ammattiryhmistä toimihenkilöt ja johtavassa asemassa olevat/yrittäjät vanhassa Etelä-Suomen läänissä asuvat.

Taistelun aidsia, malariaa ja muita tauteja vastaan mainitsevat keskimääräistä useammin naiset, vähiten koulutetut vastaajat, keskituloiset vastaajat, toimihenkilöt ja opiskelijat, sekä pienillä paikkakunnilla ja vanhassa Länsi-Suomen läänissä asuvat vastaajat.

Kolme tärkeintä vuosituhattavoitetta 2006-2010

n=kaikki vastaajat

9. Tietoa kehitysmaista ja kehitysyhteistyöstä on saatavilla hyvin

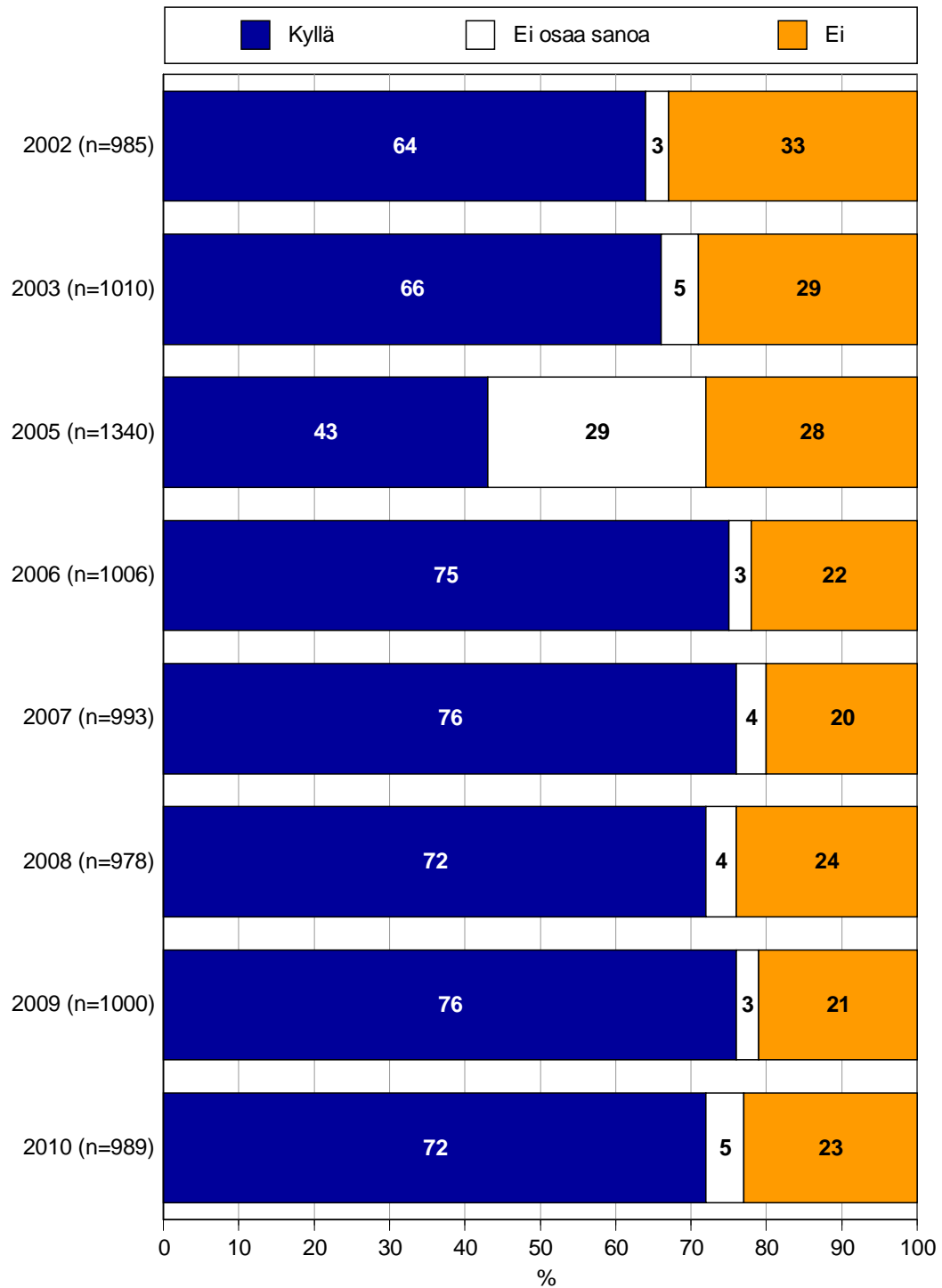
Lähes neljäsosaa vastaajista (72 prosenttia) on sitä mieltä, että Suomessa on saatavilla riittävästi tietoa kehitysyhteistyöstä ja kehitysmaista. Viidesosa (21 prosenttia) on eri mieltä. Nyt hieman edellisvuotta suurempi osuus vastaajista kokee, että tietoa on saatavilla tarpeeksi.

Taustaryhmäkohtaisesti tarkasteltuna miehet, 15–24-vuotiaat, suurimpaan tuloluokkaan kuuluvat, johtavassa asemassa olevat sekä vanhan Länsi-Suomen läänin alueella asuvat ovat keskimääräistä tyytyväisempiä tiedon riittävyteen.

Erityisesti 25–39-vuotiaat, pienituloiset ja vanhassa Etelä-Suomen läänissä asuvat ovat keskimääräistä useammin sitä mieltä, että tietoa ei ole saatavilla tarpeeksi.

Onko Suomessa saatavilla riittävästi tietoa kehitysyhteistyöstä ja kehitysmaista 2002, 2003 ja 2005-2010

n=kaikki vastaajat

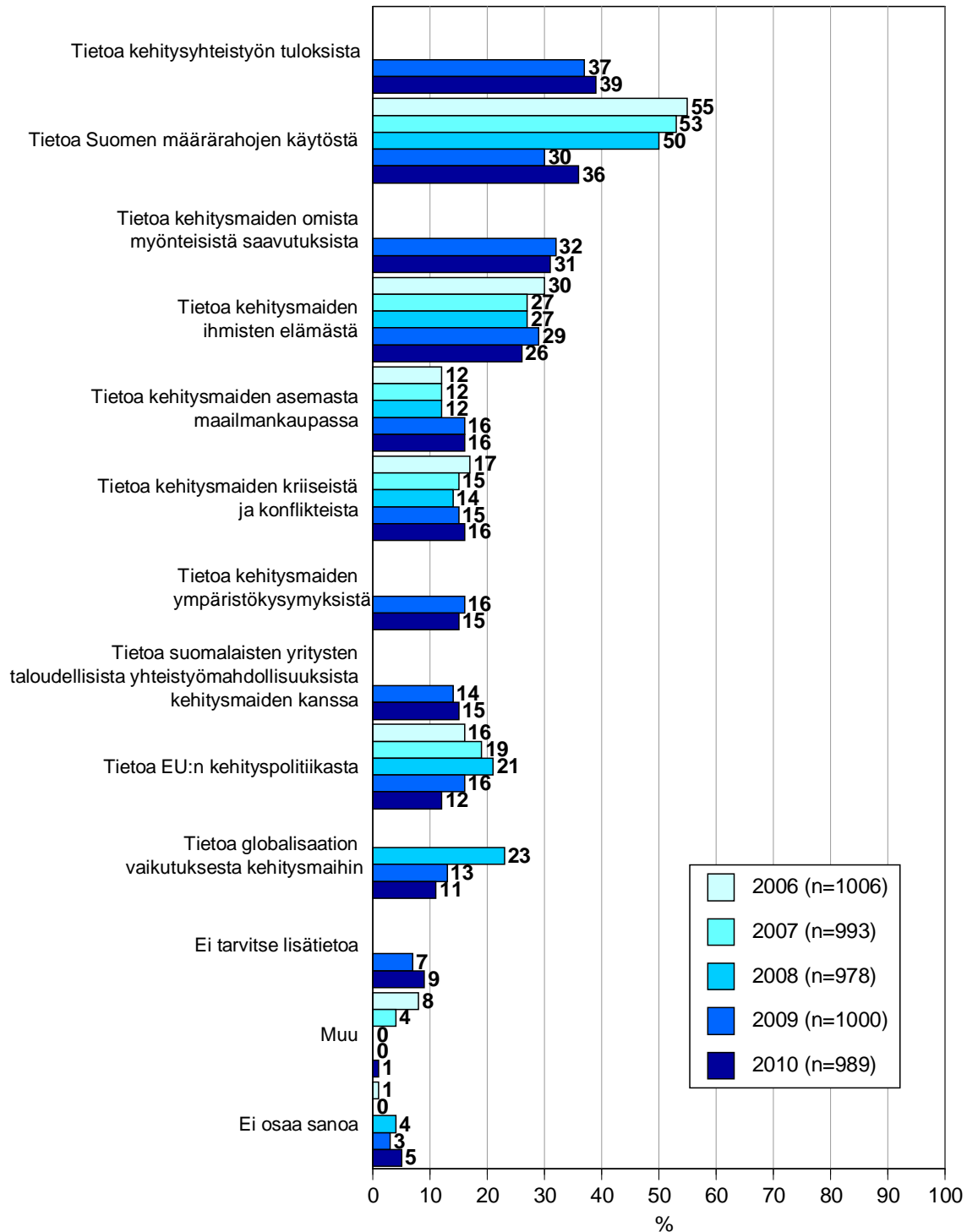
10. Kehitysyhteistyön tuloksista kaivataan enemmän tietoa

Seuraavaksi vastaajilta kysyttiin, minkälaista tietoa kehitysyhteistyöstä, kehityspolitiikasta ja kehitysmaista he kaipaisivat lisää. Tiedontarvetta selvitettiin näyttämällä vastaajille kortti, josta he saivat valita ne aiheet, joista he kaipaisivat lisää tietoa. Vastaja sai nimetä useita asioita. Kortilla luetellut asiat muuttuivat hieman vuonna 2009, millä on vaikutusta tulosten vuosivertailuun. Vertailutieto on kuitenkin esitetty tulosgraafikoissa.

Useimmin mainitut tiedontarpeet liittyvät oikeastaan kahteen teemaan: toisaalta halutaan tietoa siitä, mihin kehitysyhteistyömäärärahoja käytetään, toisaalta ihmisiä kiinnostaa saada tietoa siitä, miten kehitysmaissa eletään ja mitä siellä tehdään.

Minkälaista lisätietoa kehitysyhteistyöstä, kehityspolitiikasta ja kehitysmaista kaivataan 2006-2010

n=kaikki vastaajat

11. Viranomaisten antamaa tietoa pidetään luotettavimpana

Suomalaisten vahva luottamus auktoriteetteihin ja yhteiskunnan virallisiin instituutioihin näkyy hyvin siinä, että viranomaisten välittämä tieto arvioidaan kaikkein luotettavimmaksi myös kehitysmaa- ja kehitysyhteistyöasioiden ollessa kyseessä. Useissa muissa mielipidetutkimuksissa on havaittu, että suomalaiset ovat kansainvälisesti vertailuna poikkeuksellisen luottavaisia viranomaisia kohtaan.

Kehitysmaista ja kehitysyhteistyöstä viranomaisten antaman tiedon arvioi erittäin luotettavaksi lähes joka viides eli 19 prosenttia, kun kansalaisjärjestöjen kohdalla luku on 12 ja tiedotusvälineiden kohdalla 10 prosenttia. Melko luotettavaksi tiedon arvioi kaikkien kolmen toimijoiden kohdalla noin 60 prosenttia.

Kansalaisjärjestöillä on ilmeisesti vastaajien silmissä tärkeä kehityspoliittinen rooli, vaikka eivät ne sentään viranomaisia ohita. Kansalaisjärjestöjen luonne määrittellään kansainvälisissä yhteyksissä negaation kautta, eli ne ovat ei-valtiollisia (Non-Governmental) organisaatioita. Hegeliläis-snellmanilaisen valtiokeskeisyyden värittämässä suomalaisessa ajattelutavassa valtiota ei pidetä sillä lailla pahana ja vasta-voimaa tarvitsevana tekijänä kuin angloamerikkalaisessa liberalistisen perinteen maailmassa – meillä NGO:t nähdään kiinteäksi osaksi kansalaisyhteiskuntaa siinä missä kunnat ja valtiokin.

Naiset pitävät kaikkia kolmea tietolähdettä luotettavampina kuin miehet, ja miehet ovat selvästi epäileväisempiä etenkin kansalaisjärjestöjen välittämän tiedon suhteen. Tämä saattaa heijastella sitä, että naiset ylipäänsä suhtautuvat kehitysyhteistyöasioihin miehiä myönteisemmin. Luottamus eri tietolähteisiin laskee suoraviivaisesti iän mukana, ja kaikkein suurin ero on kansalaisjärjestöjen kohdalla, joita yli 60-vuotiaista pitää erittäin luotettavina tiedonvälittäjinä vain 10 prosenttia – alle 25-vuotiailla lukema on 21 prosenttia.

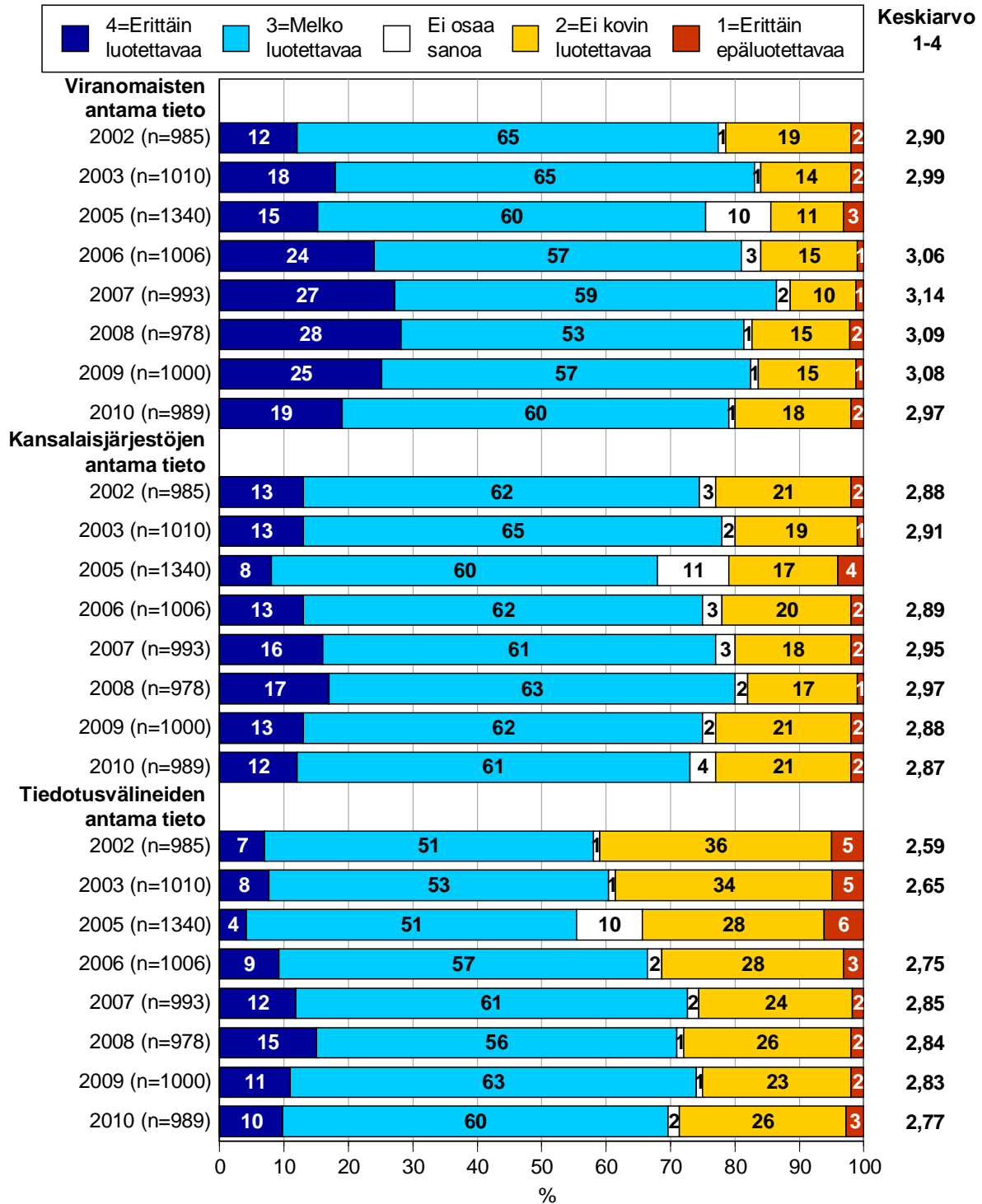
Vastaajan koulutus ei ilmene tässä kysymyksessä yhtä selvästi, vaikka korkeakoulutetut suhtautuvat kaikkiin mainittuihin tietolähteisiin hieman luottavaisemmin kuin pelkältä peruskoulu- tai ammattikoulupohjalta ponnistavat.

Hyvätuloiset luottavat viranomaisten ja median välittämään kehitysyhteistyötietoon hieman enemmän kuin pienempituloiset, mutta kansalaisjärjestöjen kohdalla hyvätuoloisten suhtautumisessa näkyy ero: yli 40 000 euroa vuodessa ansaitsevat luottavat hieman vähemmän kansalaisjärjestöihin kuin pienempituloiset.

Kuinka luotettavana pitää eri tahoilta saamaa tietoa kehitysmaista ja kehitysyhteistyöstä 2002, 2003 ja 2005-2010

n=kaikki vastaajat

12. Televisio ja sanomalehdet tärkeimpiä tiedonlähteitä

Kaksi käytetyintä tietolähdettä ovat kahden edellisen tutkimuskerran tapaan televisio, josta tietoa on saanut 68 prosenttia ja sanomalehdet, joista tietoa on saanut 50 prosenttia vastaajista. Kolmanneksi useimmin mainittiin nyt Internet (34 prosenttia), seuraavina tulivat aikakauslehdet (28 prosenttia) ja radio (18 prosenttia).

Muiden tietolähteiden saamat maininnat jäivät alle viiteentoista prosenttiin. Opinnoita tietoa oli saanut 11 prosenttia, kansalaisjärjestöiltä yhdeksän prosenttia ja omalta tuttavapiiriltä kuusi prosenttia.

Kirjoista, omilta matkoilta, kehitysmaakaupoista tai muutoin kehitysmaiden oloja tukevista tuotteista, ulkoministeriön julkaisuista, nettisivuilta tai tapahtumista, puhelilaisuuksista, seminaareista ja näyttelyistä, työpaikoilta tai jostain muualta tietoja on saanut 1-4 prosenttia vastaajista.

Televisio, sanomalehdet ja radio mainitaan nyt selvästi harvemmin kuin aikaisempina vuosina, kun taas Internetin ja aikakauslehtien merkitys näyttää kasvaneen. Muutosta selittää suurelta osin se, että eri tietolähteet oli nyt laitettu näyttökortille aakkosjärjestykseen, kun aikaisemmin televisio, radio ja sanomalehdet olivat vastaajille näytetyn listan alkupäässä. Näin ollen nyt aakkosjärjestyksen loppupäässä olevat radio, televisio ja sanomalehdet mainittiin nyt selvästi harvemmin kuin ennen. Sama syy selittänee sen, että aikakauslehdet mainitaan nyt selvästi aikaisempaa useammin, Internetin kohdalla kasvu lienee kuitenkin todellisempaa.

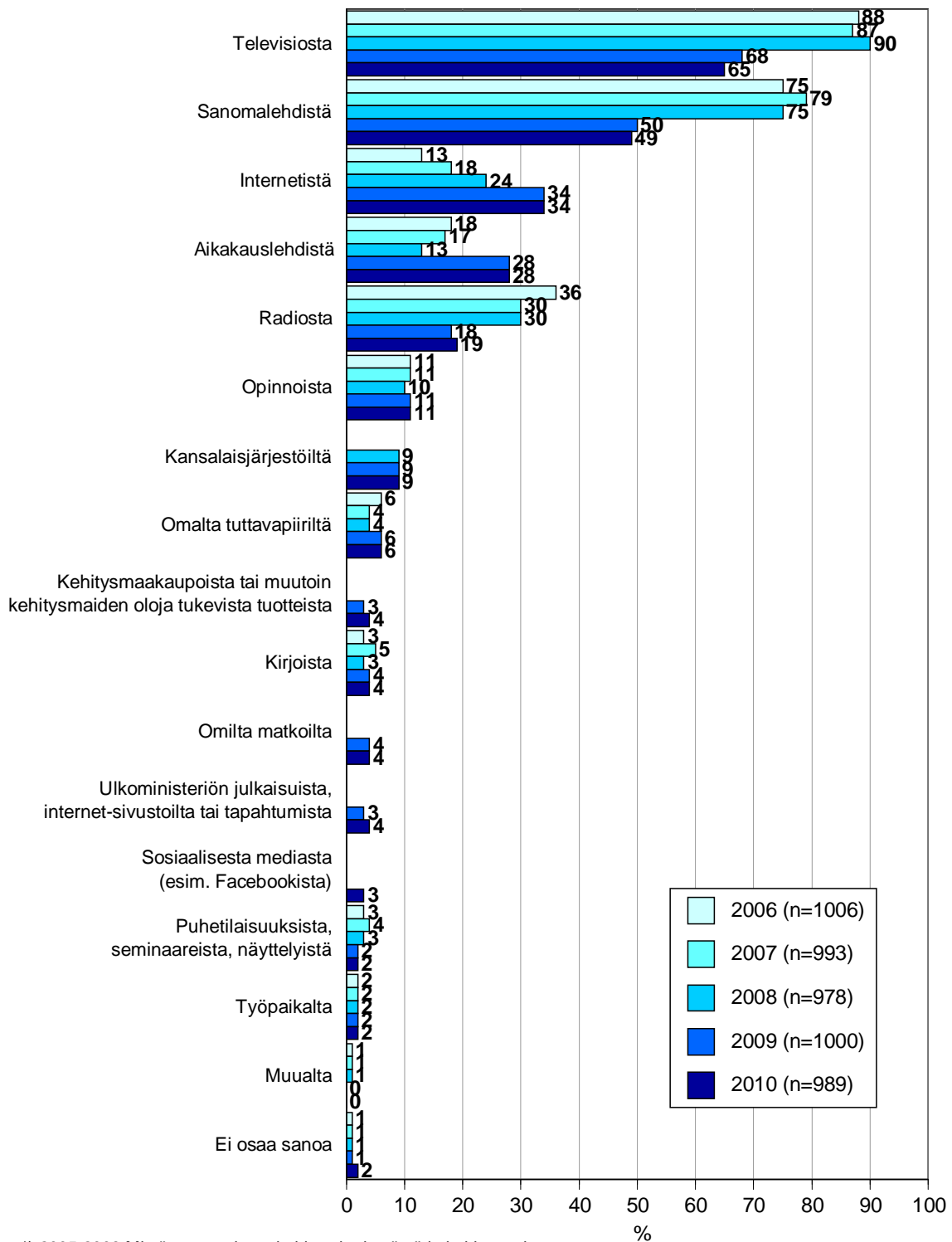
Televisio ja sanomalehdet korostuvat tietolähteinä erityisesti 40 vuotta täyttäneillä vastaajilla, ja radio yli 60-vuotiailla. Myös alle 25–39-vuotiailla vastaajilla televisio on useimmin mainittu tietolähde (64 prosenttia mainitsi).

Internet korostuu alle 40-vuotiailla ja erityisesti alle 25-vuotiailla, joilla se on käytetyin tietolähde. Sanomalehdet ovat nuorilla toiseksi käytetyin tietolähde, mutta selvästi keskimääräistä pienempi osuus, 49 %, mainitsi sanomalehdet. Luonnollisesti nuorissa on myös selvästi keskimääräistä suurempi osuus niitä, jotka saavat tietoa kehitysmaista opintojensa kautta, samoin 25–39-vuotiaat ovat saaneet tietoa opintojen kautta keskimääräistä enemmän. Internet oli toiseksi yleisin tietolähde 25–39-vuotiailla (49 prosenttia mainitsi).

Kysymyksen muoto on nyt hieman muuttunut: aikaisemmin kysyttiin, mistä saadaan tietoa kehitysyhteistyöstä ja kehitysmaista.

Mistä olette saanut tietoa kehityskysymyksistä 2005-2010*

n=kaikki vastaajat

*) 2005-2008 Mistä saanut tietoa kehitysyhteistyöstä ja kehitysmaista

13. 150 miljoonaa euroa on yleisin arvio Suomen kehitysyhteistyöpanoksesta

Kysyttäessä, kuinka paljon Suomi käyttää vuosittain rahaa kehitysyhteistyöhön, yleisin arvio on 150 miljoonaa euroa. Tällaisen arvion esittää 39 prosenttia vastaajista. Toiseksi yleisimpään arvioon, 15 miljoonaan euroon, päätyy 15 prosenttia vastaajista. Lähes yhtä moni arvioi potin huomattavasti suuremmaksi, 950 miljoonaksi euroksi. Tämän lähimpänä toteutunutta olevan arvion esitti 14 prosenttia vastaajista. Viidennes vastaajista ei halunnut edes arvata.

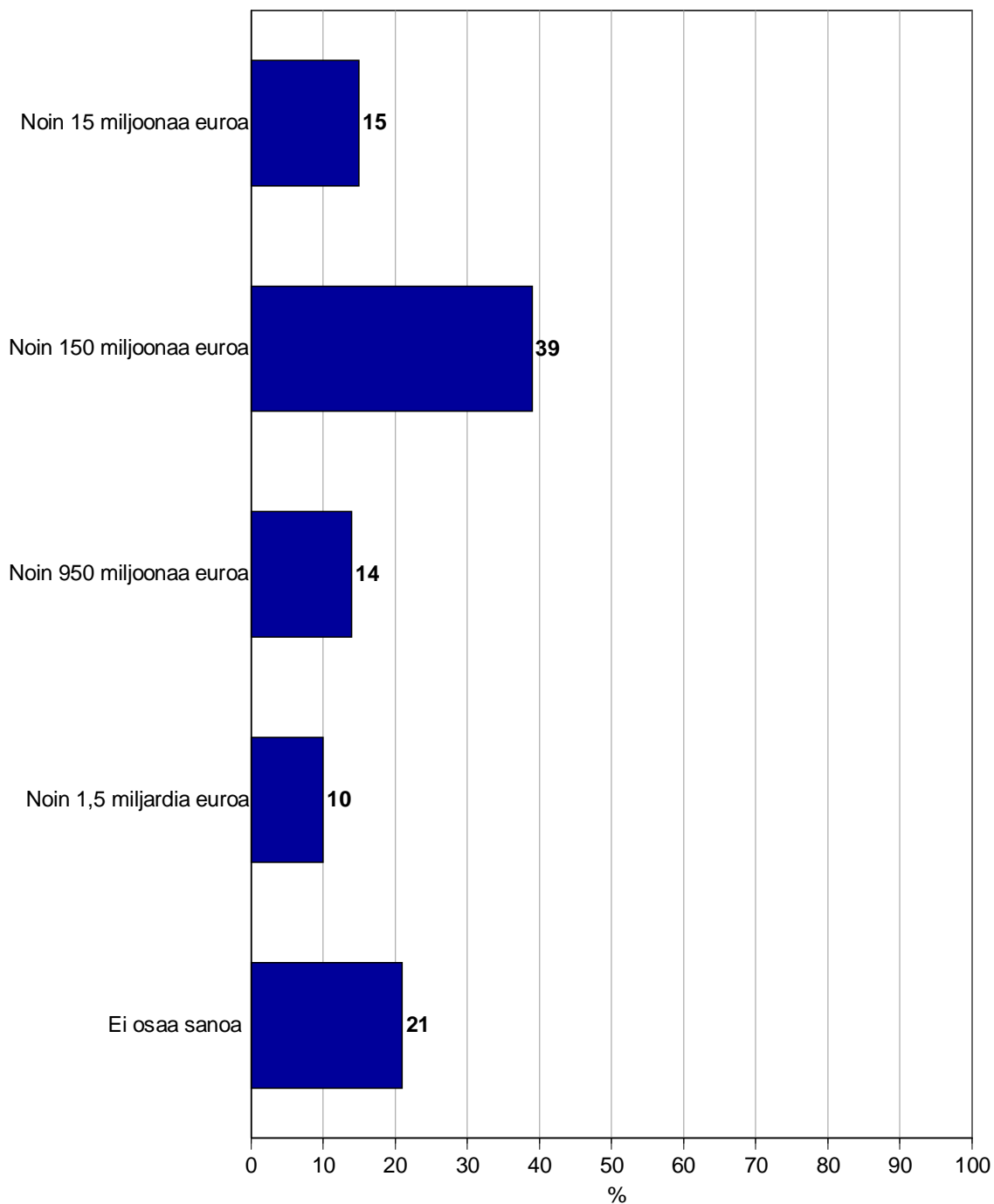
Vastaajat siis arvioivat kehitysyhteistyömäärärahat keskimäärin pienemmiksi kuin mitä ne todellisuudessa ovat. Toisaalta, kun tavallinen ihminen joutuu kylmiltään ja lonkalta vastaamaan tällaiseen tietokysymykseen, voidaan pitää kohtalaisena kansalaispätevyyden osoituksena jo sitä, jos vastaus osuu oikeaan suuruusluokkaan (eli sadoista miljoonista puhutaan – ei kymmenistä miljoonista muttei ihan miljardeista-kaan).

Merkillepantavaa tässä kysymyksessä on se, että vanhimmat (60 vuotta täyttäneet) vastaajat valitsivat muita useammin (24 prosenttia) vaihtoehdon ”en osaa sanoa”. Alle nelikymppisillä luku oli 19 prosenttia. Yleensä mielipidetutkimuksissa vanhimmat vastaajat ovat kaikkein varmimpia vastauksistaan (siis valitsevan harvemmin tuon ei osaa sanoa -vaihtoehdon), mutta ilmeisesti kehitysyhteistyö on sellainen aihe, joka ei suurten ikäluokkien syviä rivejä puhuttele samalla tasolla kuin nuorempaa väestöä.

Toisaalta vanhemmilla vastaajilla näyttää kuitenkin olevan paremmat tiedot tästä asiasta kuin nuorilla, sillä lähimmäksi todellista lukua osui 60 vuotta täyttäneistä 17 prosenttia, kun alle 25-vuotiaista siihen pystyi vain kahdeksan prosenttia.

Arvio kehitysyhteistyön osuudesta BKT:sta

Kaikki vastaajat, 2009 n=1000, 2010 n=2010

14. Virallinen tavoite (0,7 prosenttia BKT:sta) saa eniten kannatusta

Vastaajille kerrottiin, että Suomi on sitoutunut Euroopan unionin vuonna 2005 tekemään päätökseen osoittaa bruttokansantulostaan kehitysyhteistyöhön vähintään 0,51 prosenttia vuoteen 2010 mennessä ja 0,7 prosenttia vuoteen 2015 mennessä. Edelleen vastaajille kerrottiin, että Suomen kehitysyhteistyömäärärahat vuonna 2008 olivat noin 0,43 prosenttia bruttokansantulosta. Tämän jälkeen vastaajia pyydettiin valitsemaan esitetyistä mielestään sopiva kehitysyhteistyömäärärahojen prosenttiosuus bkt:stä vuonna 2015.

30 prosenttia vastaajista on sitä mieltä, että Suomen tulisi pyrkiä asetettuun tavoitteeseen, ja siten sopiva kehitysyhteistyön määrä olisi 0,7 prosenttia bkt:stä. Noin kuudesosan mielestä sopiva määrä olisi 1,0 prosenttia.

Yleisesti voidaan todeta, että **näkemyks sopivasta tasosta on hieman tullut alas-päin vuoteen 2009 verrattuna**. Tämä johtuu epäilemättä taloudellisesti tiukentuneista ajoista. Virallista tavoitetta paria pykälää pienempi luku, 0,5 prosenttia BKT:sta, saa tänä vuonna viisi prosenttiyksikköä enemmän kannatusta kuin viime vuonna. Vastaavasti suuremman eli yhden prosentin tavoitteen kannatus on pudonnut kuusi prosenttiyksikköä.

On kuitenkin merkillepantavaa, että talouslamasta huolimatta suurimman kannatuksen saa se vaihtoehto, joka on myös asetettu virallisesti tavoitteeksi, eli 0,7 prosenttia BKT:sta. Tämä tulos viestii siitä, että kansalaiset asettuvat kyllä kannattamaan päättäjien asettamia tavoitteita, kunhan ne koetaan yleisesti kohtuullisiksi ja oikeudenmukaisiksi sekä perustellaan riittävän hyvin. Kehitysyhteistyön tapaisessa asiassa on selvästikin tilausta poliittiselle johtajuudelle.

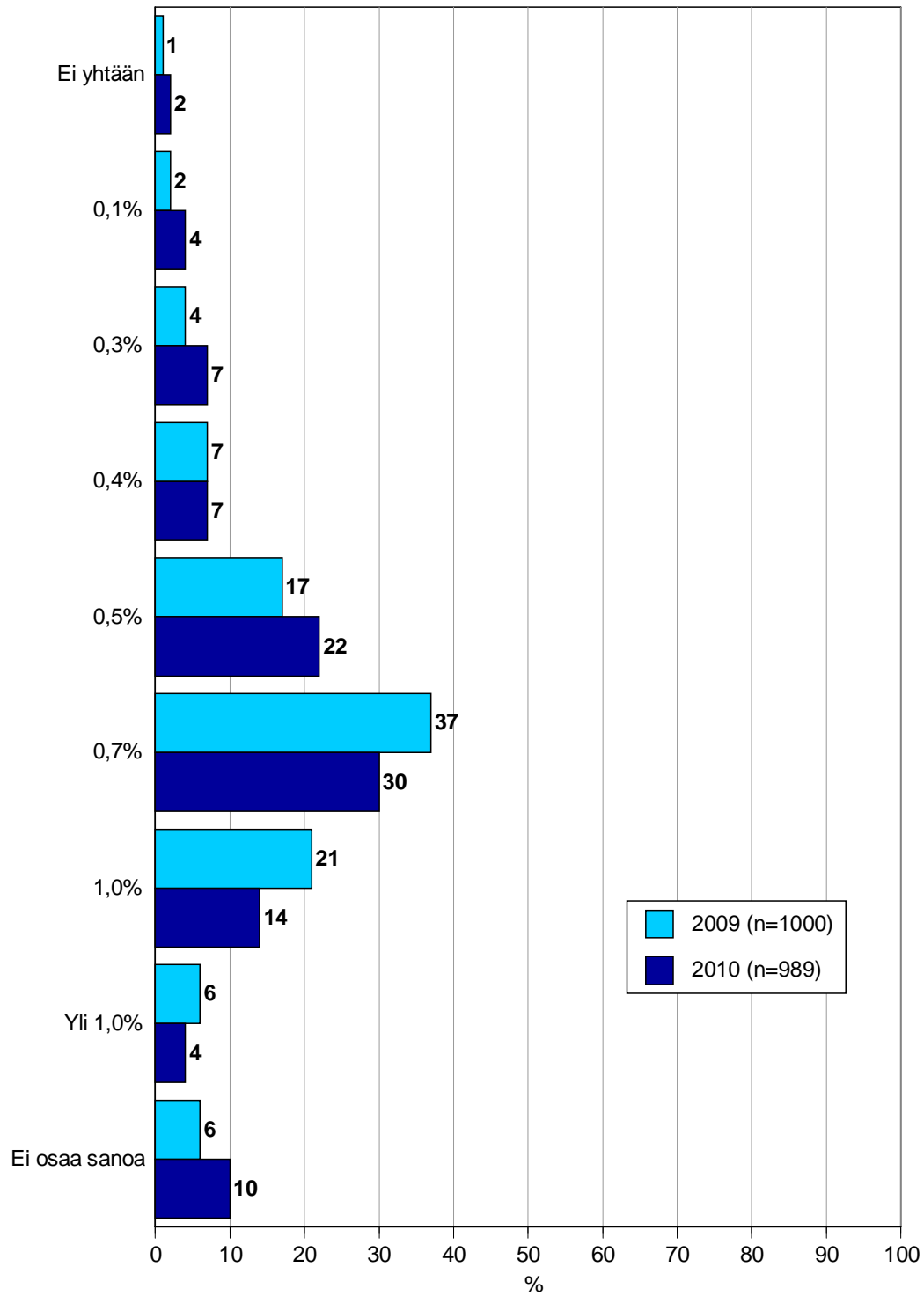
Toisaalta tuloksia voidaan lukea niinkin päin, että enemmistö vastaajista kannattaa jotain muuta vaihtoehtoa kuin virallista tavoitetta, eli siinä mielessä 0,7 prosentin osuudella ei ole aivan kiistatonta kannatusta.

Tämäkin kysymys silti osoittaa, että kehitysyhteistyötä pidetään tärkeänä: vain kaksi prosenttia vastaajista lopettaisi kehitysyhteistyön rahoittamisen kokonaan, ja neljä prosenttia pitäisi promillen osuutta BKT:sta sopivana tasona.

Nuoret kannattavat kehitysyhteistyölle selvästi korkeampia määrärahoja kuin keski-ikäiset ja sitä vanhemmat.

Suomelle sopivana pidetty kehitysyhteistyön määrä vuonna 2015 (% bruttokansantuotteesta)

n=kaikki vastaajat

15. Määrärahojen lisäämistä kannattaa harvempi kuin viime vuonna

Lähes kaksi kolmasosaa vastaajista (61 prosenttia) on sitä mieltä, että Suomen tulisi pitää nykyisessä taloustilanteessa pitää kehitysyhteistyömäärärahat ennallaan. Kuudenesosa on sitä mieltä, että määrärahoja tulisi kasvattaa. Viidenneksen mielestä kehitysyhteistyömäärärahoja tulisi leikata nykyisessä taloudellisessa tilanteessa.

Kehitysyhteistyömäärärahojen lisäämistä kannattavat keskimääräistä useammin 15–24-vuotiaat, korkeimmin koulutetut ja suurituloisimmat vastaajat, toimihenkilöt ja opiskelijat sekä suurissa kaupungeissa ja Etelä-Suomen läänissä asuvat vastaajat.

Määrärahojen ennallaan pitäminen saa keskimääräistä enemmän kannatusta 40–59-vuotiailta, vähiten koulutetuilta, keskituloisilta, pienissä kaupungeissa ja Itä-Suomen, Oulun ja Lapin lääneissä asuvilta.

Määrärahojen leikkaamista kannattavat keskimääräistä useammin 25–39-vuotiaat, työväestö ja maanviljelijät, pienillä paikkakunnilla ja Länsi-Suomen läänissä asuvat.

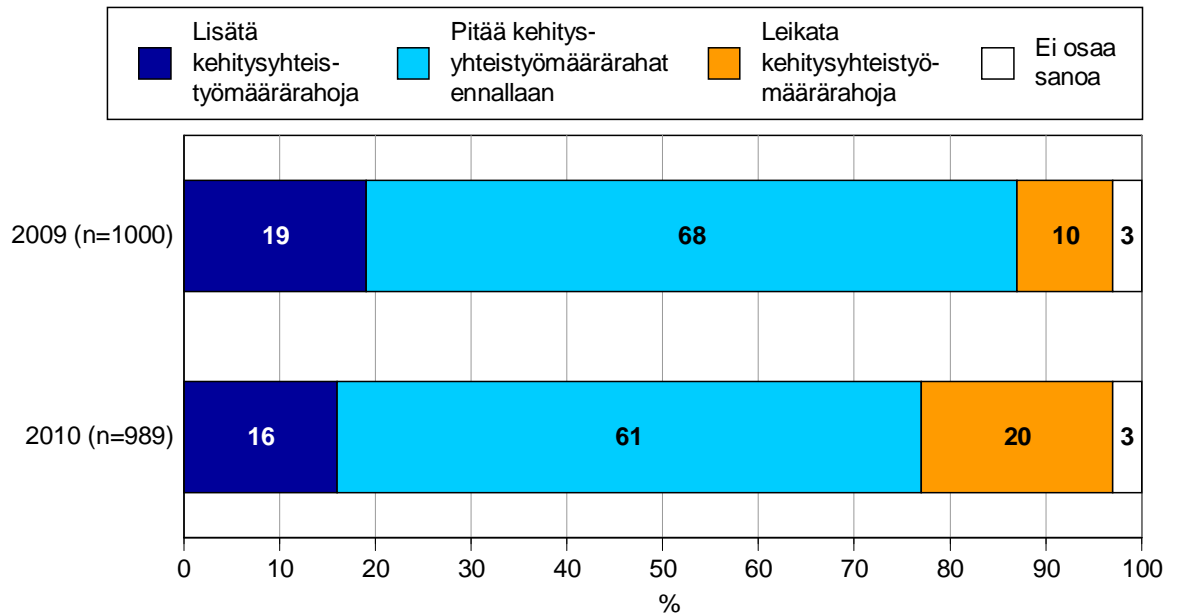
Kysymys otettiin mukaan patteristoon ensimmäistä kertaa vuonna 2009, jolloin talouskriisi oli vyörynyt päälle. Viime vuoteen verrattuna tuloksissa on tapahtunut sikäli merkittävä käänne, että nyt niitä, joiden mielestä kehitysyhteistyömäärärahoja pitäisi leikata (20 prosenttia) on enemmän kuin määrärahojen nostamista kannattavia (16 prosenttia). Viime vuonna luvut olivat toisin päin (10/19 prosenttia).

Tässä kysymyksessä vastaajia ohjattiin ottamaan asiaan kantaa nimenomaan taloudellisen tilanteen näkökulmasta, ja tuloksista näkyy, että lama on tehnyt tehtävänsä. Mitään kovin dramaattista ei ole kuitenkaan tässä suhteessa tapahtunut, koska edelleen selvä enemmistö pitäisi määrärahat nykyisellä tasolla. Tämäkin tulos kielii kehitysyhteistyötä koskevasta vankasta peruskannatuksesta, joka leimaa tutkimusaineistoa kautta linjan.

Miten Suomen tulisi toimia kehitysmäärärahojen suhteen nykyisessä taloudellisessa tilanteessa

n=kaikki vastaajat

9609 TTU/ca/jps

Kehitysyhteistyö 2010

16. Lentomatikustajat kehitysyhteistyömäärärahojen kasvun rahoittajiksi

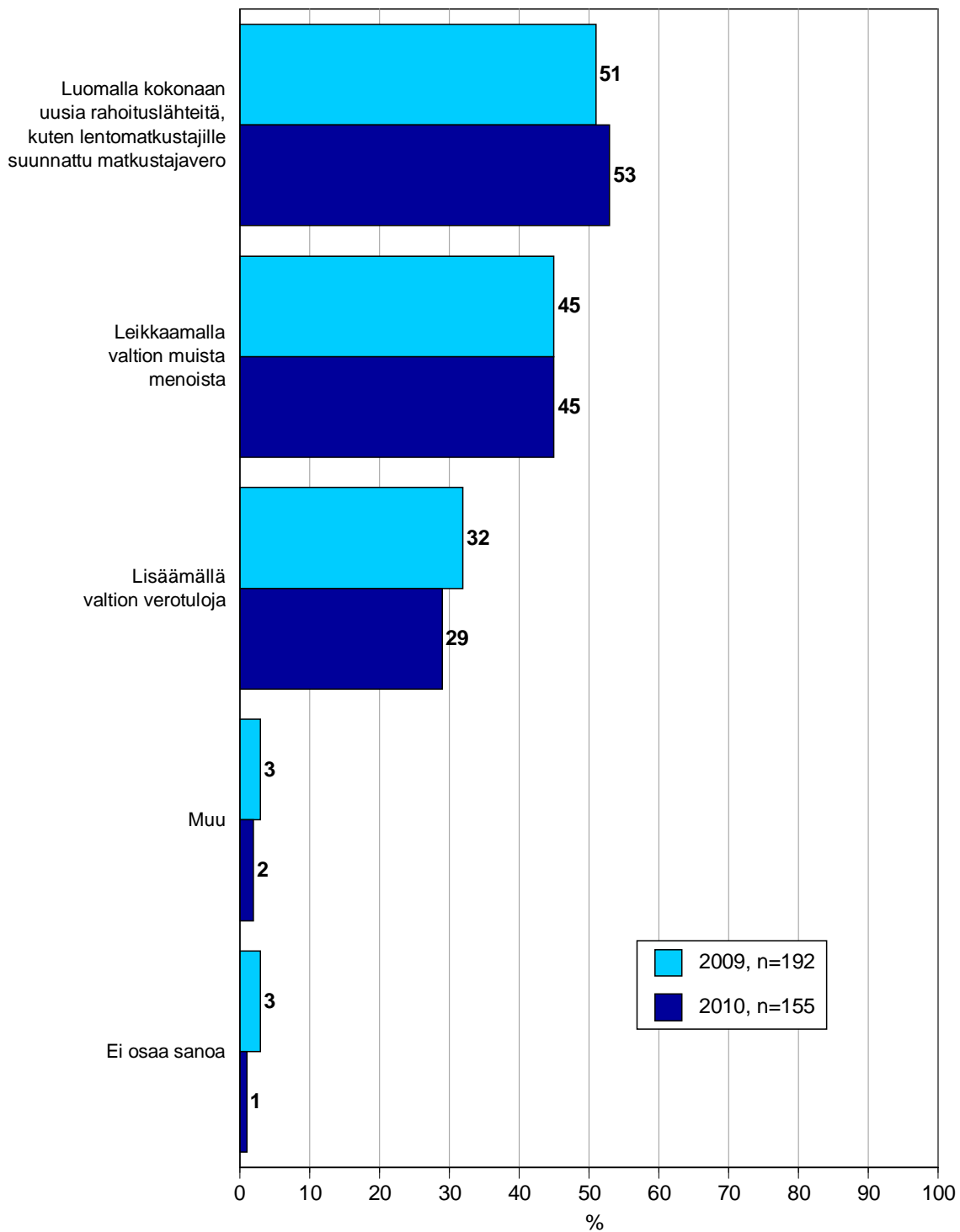
Niiltä vastaajilta, joiden mielestä Suomen tulisi kasvattaa kehitysyhteistyömäärärahoja, kysyttiin, miten määrärahojen kasvu tulisi rahoittaa. Vastaajat saivat valita enintään kaksi vaihtoehtoa.

Selvästi eniten kannatusta saavat kokonaan uudet lähteet, kuten lentomatikustajille suunnatut matkustusverot. Ilmeisesti ihmiset ovat havainneet sen, että lentomatikailu on nykyisin halvempaa kuin koskaan etenkin suhteutettuna siihen, miten kalliiksi peruseläminen on samaan aikaan tullut. Lentäminen (ainakin kun se maksetaan omasta pussista) on jotain, mitä ihmiset tekevät vapaaehtoisesti, ja siksi sen verottamista nykyistä tiukemmin pidetään kannatettavana. Tähän perustuu myös se, että ihmiset sulattavat yksityisautoilun erittäin korkean verotusasteen; katsotaan, että ylellisyydestä ja nautinnosta sietääkin maksaa hieman normaalia enemmän myös yhteiseen kassaan.

Kun vertaillaan valtion menojen leikkaamista ja verotulojen lisäämistä, leikkauslinja osoittautuu selvästi suositummaksi. Vuodesta 2009 verotulojen lisäämisen suosio on hieman laskenut, mikä liittyyneen talouskriisiin aiheuttamiin veronkorotuspaineisiin – rivi kansalaisen näkökulmasta verotulojen lisääminen kun näyttäytyy helposti pelkkänä ostovoiman ja elintason leikkaamisena sekä elämisen kallistumisena, vaikka verotulojen kasvattaminen voidaan ymmärtää myös myönteisesti esimerkiksi syntymisen ja taloudellisen toimeliaisuuden lisääntymisen sivutuotteena.

Miten kehitysyhteistyömäärärahojen kasvu tulisi rahoittaa

n=pitäisi kasvattaa kehitysyömäärärahoja

17. Kehitysmaiden sopeutuminen ilmastonmuutokseen huolettaa aiempaa vähemmän

Ilmastonmuutosta koskevan huolestuneisuuden väheneminen viime vuosina näkyy myös tässä tutkimuksessa.

Vastaajille kerrottiin ensin, että kehitysmaiden arvioidaan kärsivän voimakkaimmin ilmastonmuutoksen seurauksista, ja vastaajilta kysyttiin keinoja, miten Suomen tulisi ottaa tämä asia huomioon. Vastausvaihtoehdot näytettiin vastaajille kortilla, ja vastaajia pyydettiin nimeämään niistä 1–3 tärkeintä.

Vastaajien mielestä tärkeimmät keinot ovat kaikkien kehitysmaiden tukeminen uusiutuvien energiamuotojen käytössä, jonka mainitsi 40 prosenttia vastaajista ja uuden, ympäristöystävällisen teknologian vieminen kehitysmaihiin, jonka mainitsi 37 prosenttia vastaajista.

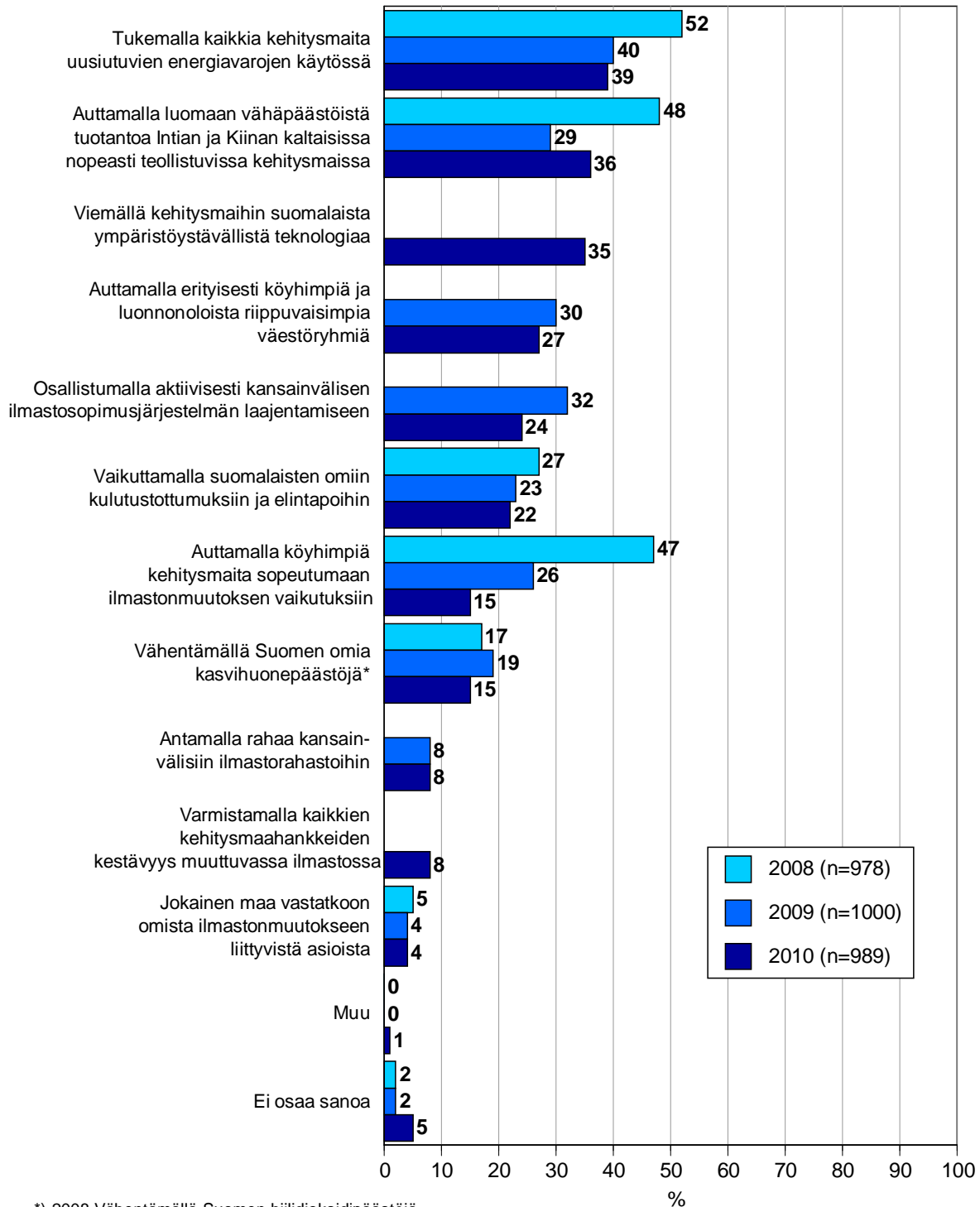
Seuraavaksi useimmin keinoista mainittiin osallistuminen aktiivisesti kansainvälisen ilmastopoliittisen järjestelmän laajentamiseen (32 prosenttia), erityisesti köyhimpien ja luonnonoloista riippuvaisimpien väestöryhmien auttaminen (30 prosenttia), Kiinan ja Intian kaltaisten teollisten kehitysmaiden auttaminen luomaan vähäpäästöistä tuotantoa (29 prosenttia) ja köyhimpien kehitysmaiden auttaminen varautumaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin (26 prosenttia).

Noin viidesosa mainitsi vaikuttamisen suomalaisten omiin kulutustottumuksiin ja elintapoihin (23 prosenttia) ja Suomen omien kasvihuonepäästöjen vähentämisen (19 prosenttia). Kahdeksan prosenttia mainitsi rahan antamisen kansainvälisiin rahastoihin ja neljä prosenttia oli sitä mieltä, että jokainen maa vastatko omista ilmastonmuutokseen liittyvistä asioista.

Suomen omien kasvihuonepäästöjen vähentämistä lukuun ottamatta kaikkien vaihtoehtojen kannatus on ainakin jonkin verran viimevuotista vähäisempää, useimpien vaihtoehtojen kohdalla laskua on selvästi. Tätä selittää osittain se, että nyt mukana oli kolme uutta vaihtoehtoa, joten vastauksissa tulee jo tämänkin takia enemmän ha-
jontaa.

Miten Suomen tulisi ottaa huomioon kehitysmaille ilmastonmuutoksesta aiheutuvat seuraukset 2008-2010

n=kaikki vastaajat

*) 2008 Vähentämällä Suomen hiilidioksidipäästöjä

18. Humanitaarinen apu on Suomen kehitysyhteistyön tärkein muoto

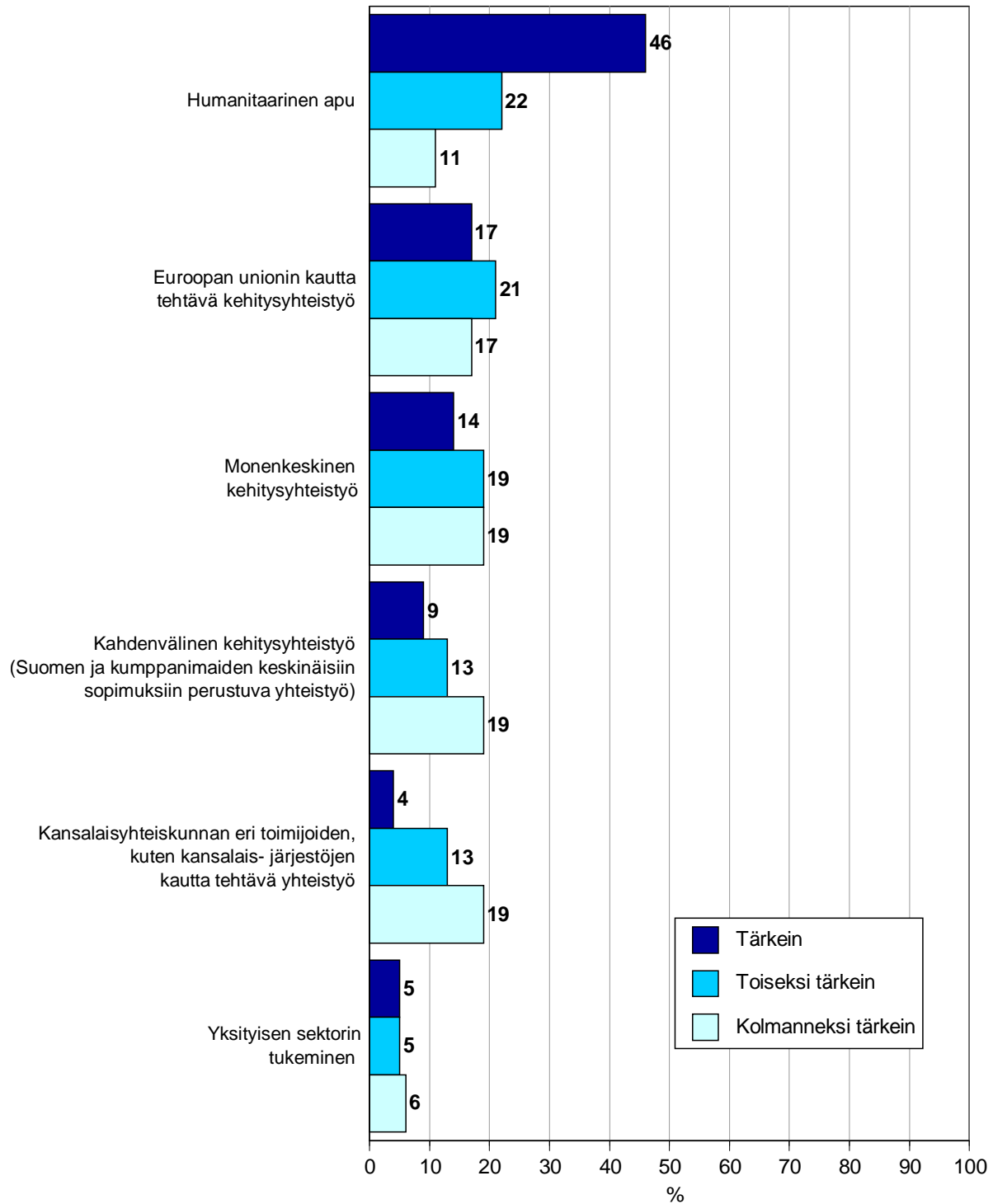
Kansalaisten mielestä selvästi tärkein kehitysyhteistyön muoto Suomelle on humanitaarinen apu. Aikaisempiin vuosiin verrattuna humanitaarisen avun merkitys on vieläpä korostunut.

Vastaavasti EU:n kautta tehtävän sekä monenkeskisen ja kansainvälisen kehitysyhteistyön painoarvo on kansalaisten silmissä laskenut vuodesta 2008. Tulosten taustalla saattavat olla viime aikojen uutiset kansainvälisten instituutioiden kriiseistä, kuten Kreikan velkakriisi ja sitä edeltänyt maailmanlaajuinen finanssikriisi.

Humanitaarisen avun ilmeisesti ajatellaan olevan jotain sellaista, jonka toteuttaminen ei riipu suhdanteista – ihmisiä näkee nälkää, kokee sodan kauhuja ja murskautuu maanjäristyksissä raunioiden alle aivan riippumatta siitä, millaiset suhteet kansainvälisillä instituutioilla kulloinkin on.

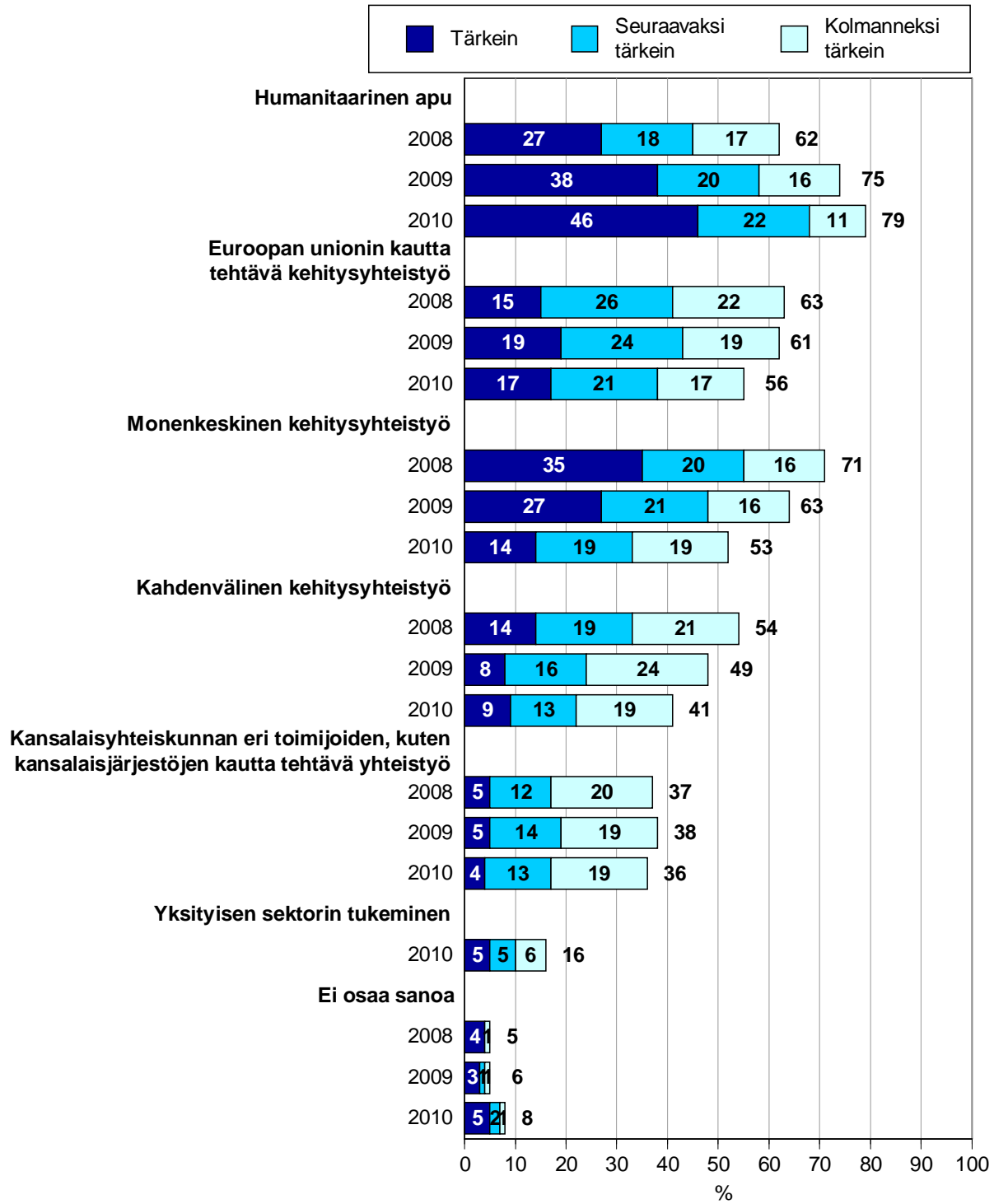
Suomen kehitysyhteistyön tärkeimmät muodot

Kaikki vastaajat, n=989

Suomen kehitysyhteistyön tärkeimmät muodot 2008-2010

Kaikki vastaajat 2008 n=978, 2009 n=1000, 2010 n=989

19. Suomalaiset kannattavat köyhien maiden tukemista talouskriisissä

Edelleen ylivoimaisesti suurin osa suomalaisista, 83 prosenttia, on sitä mieltä, että rikkaiden maiden tulee tukea köyhiä maita selviytymisessä talouskriisistä.

Naiset ovat 87 prosentin kyllä-osuudellaan empaattisempia kuin miehet, joista 78 prosenttia kannattaa tukemista. Ikäjakauma menee sillä tavalla mielenkiintoisesti, että auttamisen halu on suurimmillaan nuorimpien ja vanhimpien keskuudessa. Nuorimmista eli alle 25-vuotiaista ja vanhimmista eli yli 60-vuotiaista suurin osa on työelämän ulkopuolella. Elämässään suurimpien velvoitteiden kanssa painiskelevalta työikäiseltä väestöltä heruu hieman vähemmän ymmärrystä heikompien maiden auttamiseen kuin nuorilta ja vanhoilta.

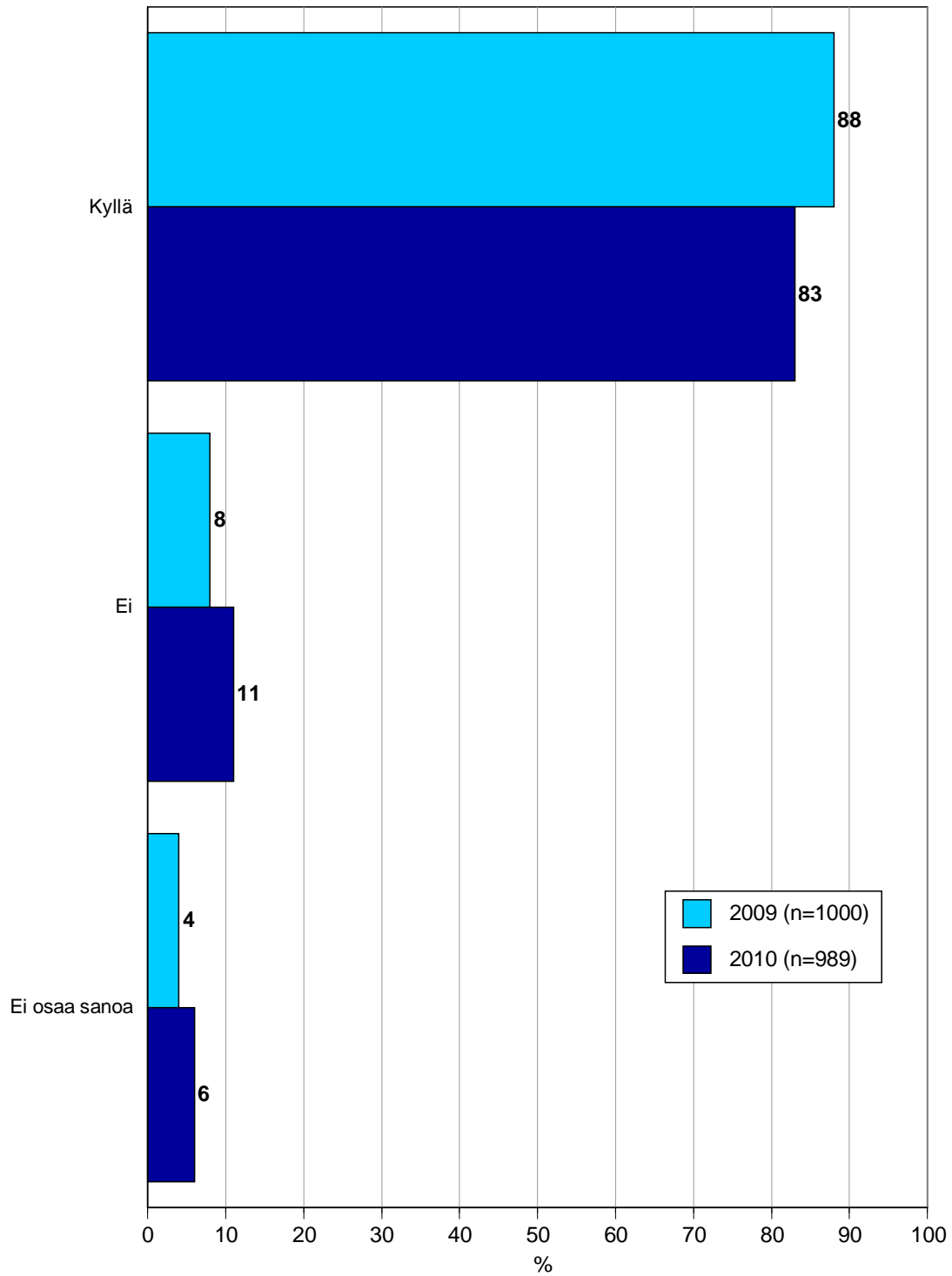
Sama ilmiö näkyy palkassa: tulotason kasvaessa köyhien maiden auttamisen halu hieman vähenee, joskaan ei dramaattisesti. Tähän lienee ainakin kolmenlaista selitystä: 1) Paljon ansaitsevilla on yleensä niin kiire omassa rahan kahmimisessaan, etteivät he ehdi kovin paljon miettiä muiden maiden murheita. 2) Paljon ansaitsevat maksavat myös muita enemmän veroja, joten heillä on luonnollinen intressi kantaa huolta siitä, miten verorahoja käytetään, koska julkisten menojen kasvattaminen iskiisi suhteellisesti voimakkaimmin heidän tilipussiinsa. 3) Paljon ansaitseville saattaa olla kehittynyt enemmän kuin muille tietynlainen *oman onnensa seppä* -ajattelu, koska he ovat itse sattuneet onnistumaan elämässään ainakin taloudellisilla mittareilla.

Vastaavasti niillä, joiden ansiotaso on pienempi, on luonnollinen taipumus syyttää tilanteestaan pikemminkin ulkoisia tekijöitä, kuten eriarvoistavaa talousjärjestelmää. Näinhän hallituksetkin tekevät retorikassaan: hyvän talouskasvun takana on hallituksen toteuttama onnistunut ja innovatiivinen talouspolitiikka, kun taas heikompien aikojen koittaessa korostetaan maan ulkoisia markkinavoimia, joille me emme kerta kaikkiaan voi mitään. Opposition logiikka on täsmälleen päinvastainen, eli hyvä talouskehitys on tullut ulkoapäin hallituksen toiminnasta huolimatta, ja lama on sitten – jos ei nyt ihan aiheutunut niin ainakin pahasti syventynyt – istuvan hallituksen möhlysten ja saamattomuuden vuoksi.

Ihmisten mielipiteiden kannalta on siis merkityksellistä, näkeekö esimerkiksi köyhyyden maan omaksi syyksi vai ulkoisen kriisin aiheuttamaksi. Kysymyksenasettelussa ohjattiin vastaajaa tarkastelemaan asiaa jälkimmäisestä näkökulmasta mainiten johdannossa, että ”kehitysmaiden arvioidaan kärsivän nykyisestä talouskriisistä eniten”. On myös huomattava, että kysymyksessä ei kysytty, pitäisikö Suomen auttaa köyhiä maita, vaan puhuttiin yleisesti rikkaista maista. Niihin Suomikin eittämättä kuuluu, mutta määrällisesti kontribuutiomme ei voisi olla kovin merkittävä verrattuna suuriin talousmahteihin. Joka tapauksessa tutkimus osoittaa, että suomalaisilta löytyy runsaasti ymmärrystä köyhien maiden ongelmille, ja heidän mielestään vahvemman on autettava heikompa. Tämä myönteinen perusasenne muodostaa varsin hyvän pohjan kaikelle kehitysyhteistyölle, ja siksi kyseessä on varsin merkittävä tulos.

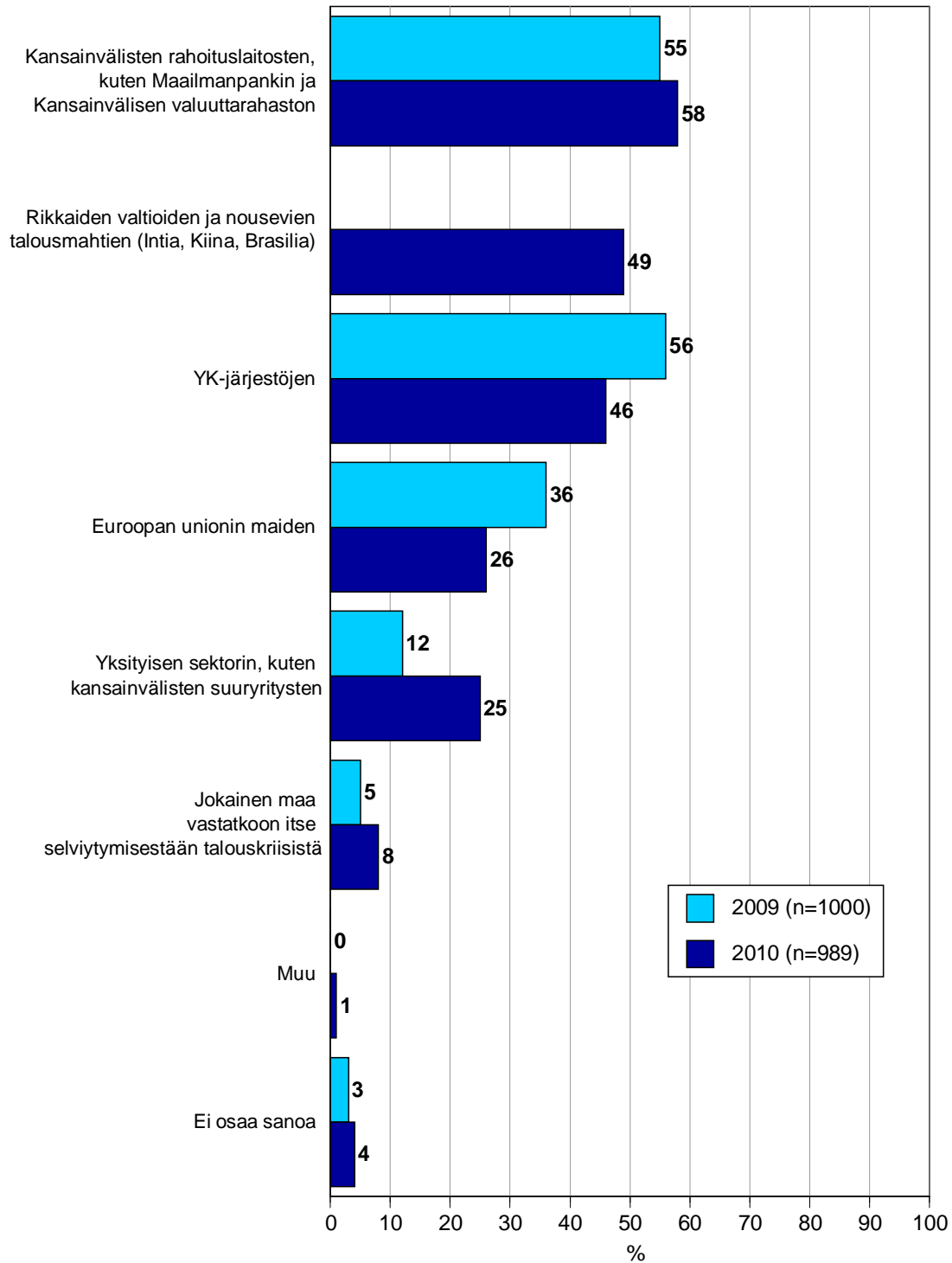
Tuleeko rikkaiden maiden tukea köyhiä maita selviytymään talouskriisistä 2009-2010

n=kaikki vastaajat

Kenen vastuulla on auttaa kehitysmaita selviytymään talouskriisistä 2009-2010

n=kaikki vastaajat

20. Mielipiteet Suomen kehitysyhteistyön tehokkuudesta ja tuloksellisuudesta ennallaan

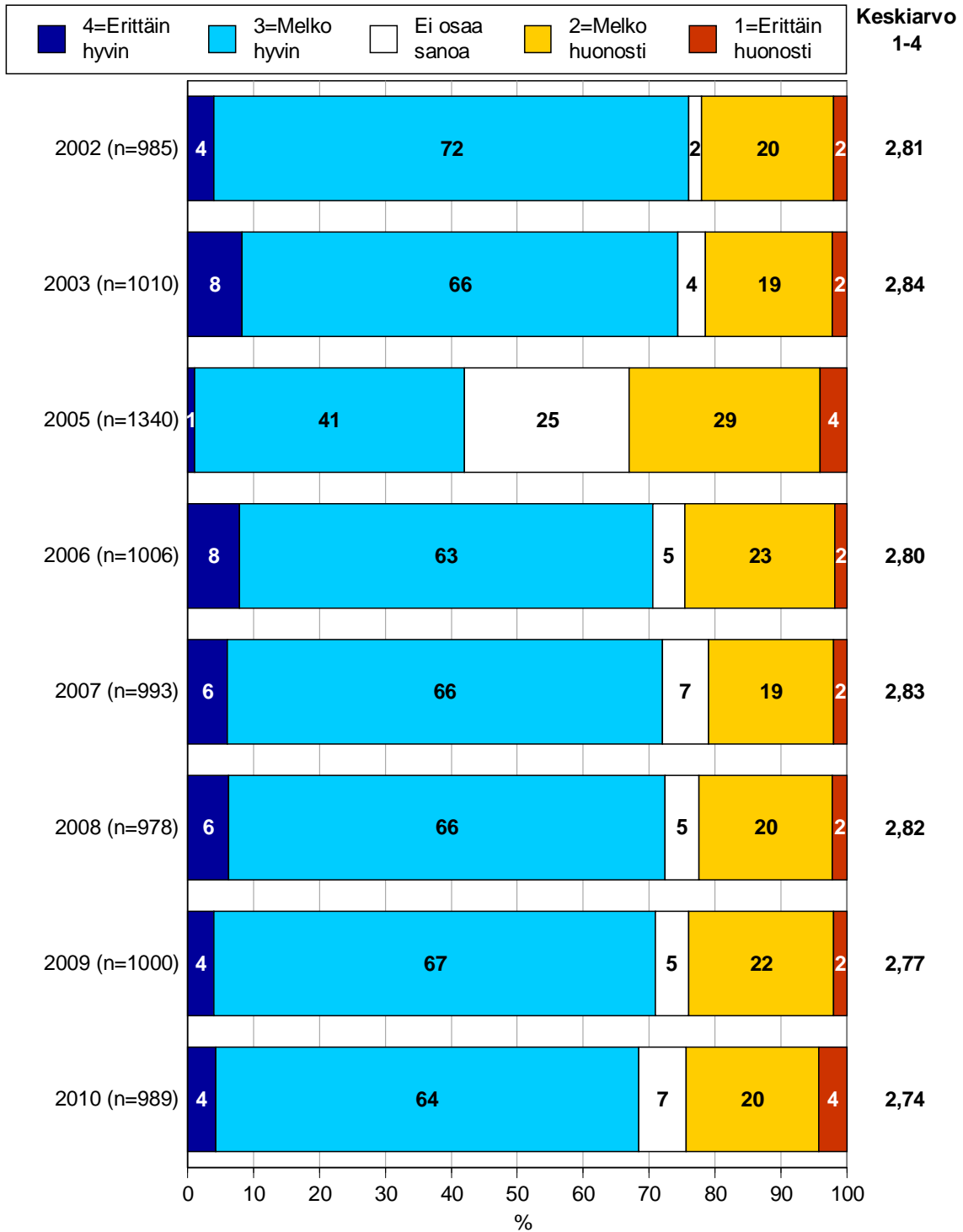
Selvä enemmistö, 68 prosenttia vastaajista, on sitä mieltä, että väittämä ”Suomen kehitysyhteistyö on tehokasta ja tuloksellista” vastaa ainakin melko hyvin heidän omaa käsitystään. Neljäsosa (24 prosenttia) kokee, että väittämä vastaa melko tai erittäin huonosti heidän omaa näkemystään.

Tässä osiossa ei ole tapahtunut käytännössä mitään muutoksia vuoteen 2009 verrattuna. Vuodesta 2007 arvio Suomen kehitysyhteistyön tehokkuudesta ja tuloksellisuudesta on aavistuksen heikentynyt, mutta muutokset ovat niin pieniä, että niistä ei oikein voi tehdä muuta johtopäätöstä kuin että tilanne on ennallaan. Suunta on tosin ollut sama jo muutaman vuoden ajan, joten kysymys lienee todellisesta laskusta.

Naiset ovat selvästi miehiä useammin samaa mieltä väittämän kanssa. Alle 40-vuotiaat ovat väittämän kanssa useammin samaa mieltä kuin sitä vanhemmat vastaajat. Koulutus näyttää myös lisäävän vastaajien kriittisyyttä, ja myös suurimpaan tuloluokkaan kuuluvat ovat keskimääräistä useammin eri mieltä väittämän kanssa.

Kuinka hyvin väittämä "Suomen kehitysyhteistyö on tehokasta ja tuloksellista" vastaa omaa käsitystä 2002, 2003 ja 2005-2010*

n=kaikki vastaajat

*) v. 2002-2003 Suomen kehitysyhteistyö on tehokasta ja onnistunutta

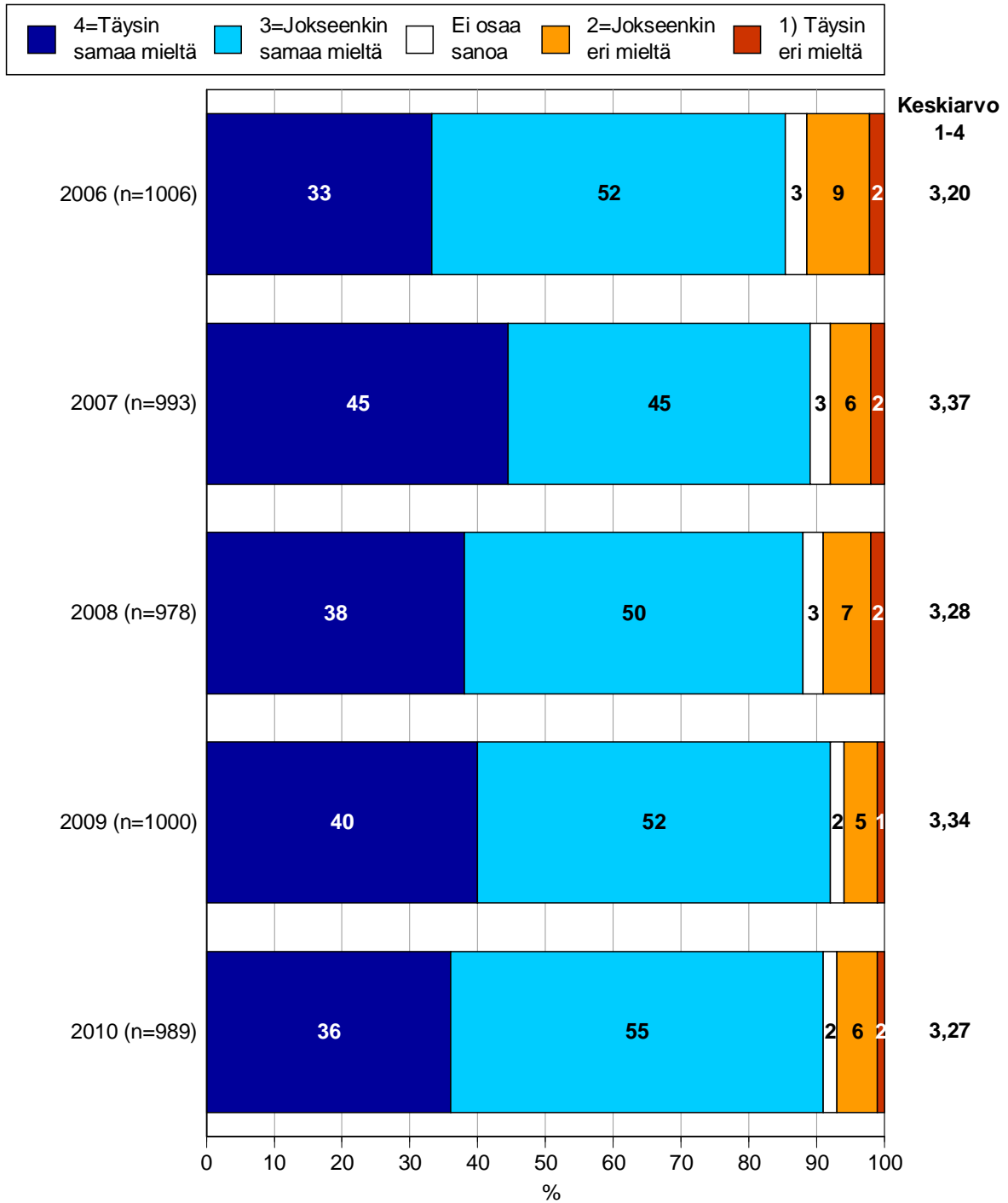
23. Enemmistön mielestä kehitysyhteistyö lisää kansainvälistä turvallisuutta

Selvä enemmistö suomalaisista on joko täysin samaa mieltä (36 prosenttia) tai jökseenkin samaa mieltä (55 prosenttia) sen väittämän kanssa, että ”kehitysyhteistyö lisää kansainvälistä turvallisuutta sekä edistää rauhaa ja vakautta maailmassa”. Vain 6 prosenttia on jökseenkin ja 2 prosenttia täysin eri mieltä.

Naiset ovat hieman luottavaisempia kehitysyhteistyön rauhaa rakentavaan vaikutukseen kuin miehet, mikä on linjassa sukupuolten välisten kehitysyhteistyöasenteiden eroavaisuuksien kanssa yleensäkin. Sen sijaan tässä kysymyksessä vanhemmat vastaajat ovat luottavaisempia kuin nuoret: kun alle 25-vuotiaista väittämän kanssa täysin samaa mieltä on 27 prosenttia, kasvaa osuus suoraviivaisesti iän mukana ja on 60 vuoden iän saavuttaneilla jo 39 prosenttia. Koulutuksella on samanlainen positiivinen korrelaatio.

Mitä mieltä väittämästä kehitysyhteistyö lisää kansainvälistä turvallisuutta, edistää rauhaa ja vakautta maailmassa 2006-2010*

n=kaikki vastaajat

*) 2006-2009: kehitysyhteistyö lisää kansainvälistä turvallisuutta

22. Avun tavoittavuutta pidetään kehitysyhteistyön suurimpana ongelmana

Vastaajia pyydettiin kertomaan, mitä he pitävät nykyisen kehitysyhteistyön vaikeimpana haasteena. Vastausvaihtoehdot näytettiin kortilla. Vastaajat saivat valita useita vaihtoehtoja.

Useimmin haasteeksi koettiin se, että apu ei tavoita sitä eniten tarvitsevia (50 prosenttia valitsi vaihtoehdon) ja että kehitysmaiden heikko hallinto ja korruptio vaikeuttavat yhteistyötä (45 prosenttia). Viidenneksen mielestä kriisit ja konfliktit estävät kehitysyhteistyötä.

Seuraavaksi eniten mainintoja keräsivät se, että globaalit kriisit heikentävät avustajamaiden sitoutumista kehitysyhteistyöhön (12 prosenttia), ja se, että apu ei ole riittävä (11 prosenttia). Yksitoista prosenttia mainitsi sen, että kehitysavulla ei saavuteta kestäviä tuloksia.

Yli 60-vuotiaat, vähiten koulutetut, keskituloiset, maanviljelijät, työväestö, eläkeläiset, alle 30 000 asukkaan kaupungeissa ja Itä-Suomen, Oulun ja Lapin lääneissä asuvat mainitsivat keskimääräistä useammin sen, että apu ei tavoita niitä, jotka sitä tarvitsevat.

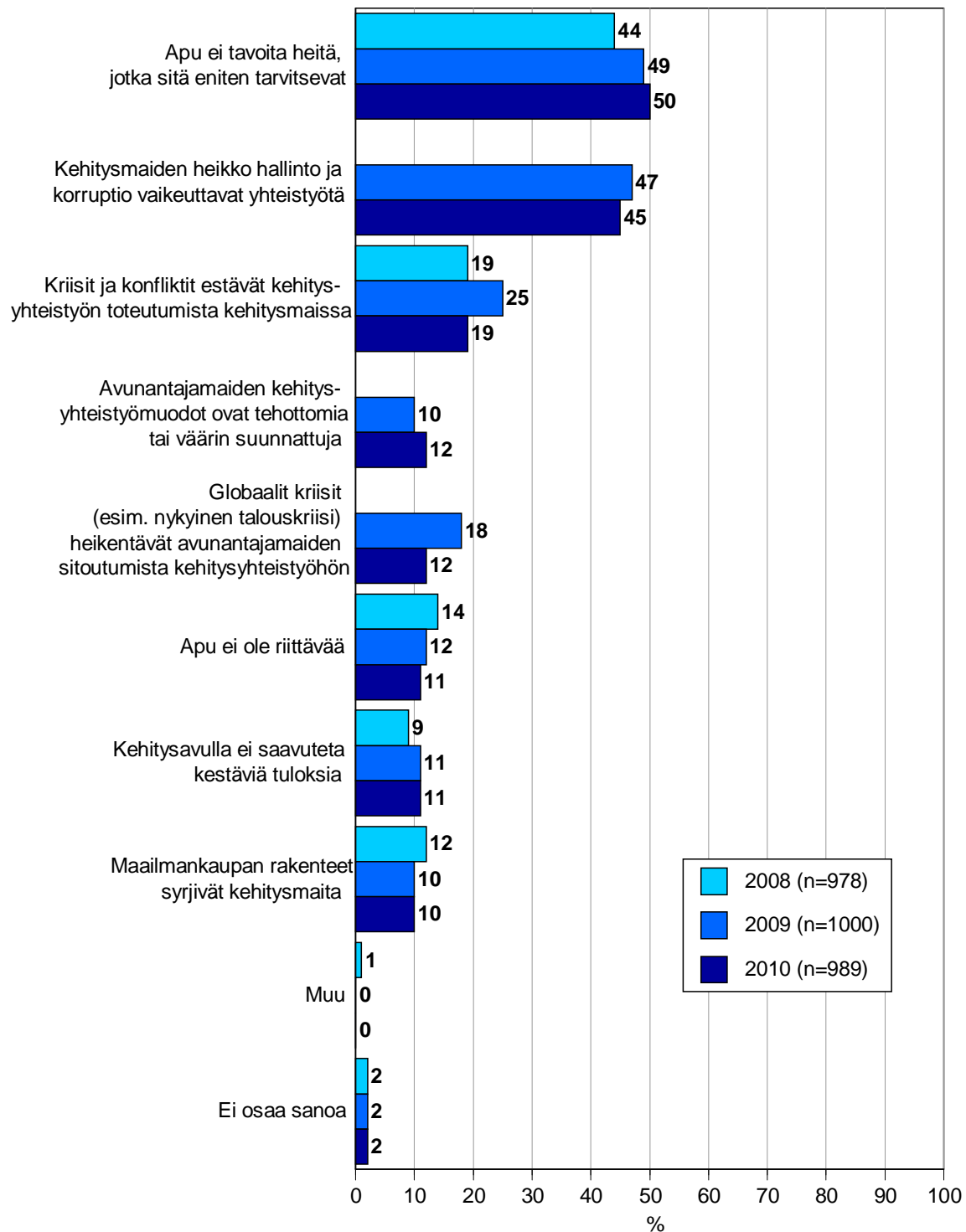
Heikon hallinnon ja korruption merkitys korostui miesten, yli 40-vuotiaiden, keskiaste- ja korkeasti koulutettujen, suurituloisimpien, toimihenkilöiden, eläkeläisten ja yli 30 000 asukkaan kaupungeissa asuvien vastauksissa.

Kriisit ja konfliktit mainitsivat muita useammin naiset, 24–39-vuotiaat, vähintään keskiasteen koulutuksen saaneet, keskimmäiseen tuloluokkaan kuuluvat, toimihenkilöt, yli 30 000 asukkaan kaupungeissa ja Länsi-Suomessa asuvat vastaajat.

Mitä pitää nykyisen kehitysyhteistyön vaikeimpana haasteena 2008-2010

n=kaikki vastaajat

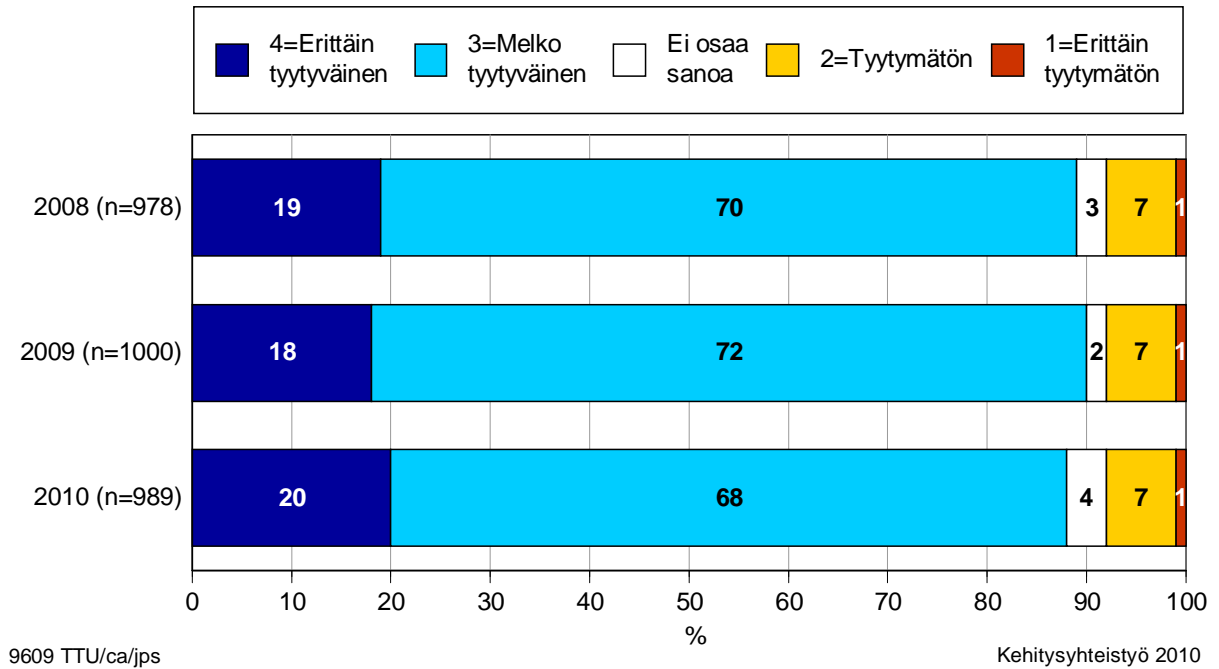
23. Suomen toimintaan katastrofitilanteissa ollaan tyytyväisiä

Suomen toimintaan erilaisten luonnonkatastrofien ja kriisien yhteydessä ollaan hyvin tyytyväisiä. Vastaajista erittäin tyytyväisiä on 20 prosenttia ja melko tyytyväisiä 68 prosenttia. Tyytymättömiä tai erittäin tyytymättömiä on kahdeksan prosenttia. Tulos on viime- ja edellisvuotisella tasolla.

Tässä kysymyksessä ei ole kovin suuria eroja taustamuuttujien välillä, ja miksi olisikaan?

Tyytyväisyys Suomen toimintaan luonnonkatastrofien ja kriisien yhteydessä

n=kaikki vastaajat

24. Rahan lahjoittaminen on tehokkain tapa auttaa kehitysmaita yksityishenkilönä

Vastaajilta kysyttiin millä tavoin he uskovat voivansa auttaa kehitysmaita yksityishenkilönä. Vastaajia pyydettiin valitsemaan kortilla esitetyistä vaihtoehdoista korkeintaan kolme. Vastausvaihtoehtoja on muutettu hieman aikaisemmista vuosista, joten tulokset eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempien vuosien kanssa. Seurantatieto on kuitenkin esitetty tulosgrafiikoissa.

Tuloksissa on merkillepantavaa se, että vaikka Suomi on perinteisesti ollut korkean verotuksen maa, jossa yhteistä hyvää on totuttu edistämään ensisijaisesti verovarojen turvin, tärkeimpänä yksityishenkilöiden toteuttamana auttamismuotona pidetään lahjoittamista hyväntekeväisyyteen. Toki veronmaksu mainitaan kolmanneksi tärkeimpänä keinona, mutta Suomen kaltaisessa hyvinvointivaltiossa veronmaksun olettaisi olevan ykkösenä – onhan almujen antaminen köyhille varsin vierasta luterilaisessa perinteessämme.

Naiset pitävät järjestöjen toimintaan osallistumista ja Reilun kaupan tuotteiden ostamista selvästi tärkeämpänä keinona auttaa kehitysmaita kuin miehet, jotka korostavat selvästi naisia enemmän päättäjiin vaikuttamista. Miehistä myös hieman useampi (41 prosenttia) kuin naisista (38) pitää veronmaksua tehokkaimpana yksityishenkilön keinona auttaa kehitysmaita.

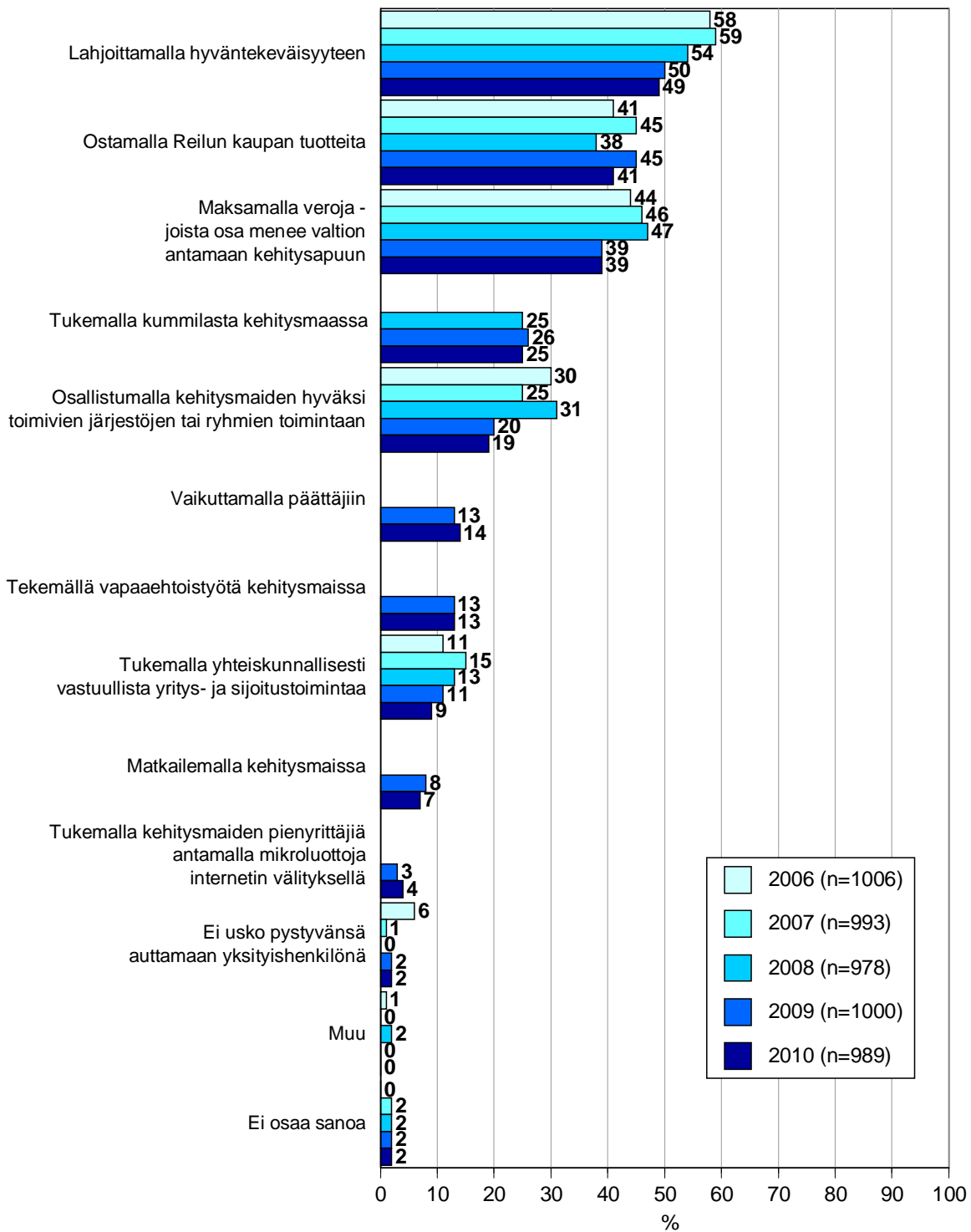
Hyväntekeväisyyden kannatus vähenee suoraviivaisesti iän mukana niin, että kun alle 25-vuotiaista 55 prosenttia mainitsee lahjoittamisen hyväntekeväisyyteen, 60 vuotta täyttäneillä osuus on enää 43 prosenttia. Vapaaehtoistyön tekeminen kehitysmaissa on selvästi nuorten suosima juttu, kun taas nelikymppiset ja sitä vanhemmat painottavat enemmän Reilun kaupan tuotteiden ostamista kuin nuorempansa.

Tuloluokkien välillä ei ole niin suuria eroja eikä suoraviivaista yhteyttä kuin ehkä enakkoon olisi voinut kuvitella, vaan pienituloiset (alle 20 000 euroa vuodessa ansaitsevat) painottavat yksityishenkilön tapoja auttaa kehitysmaita suunnilleen samoin kuin yli 40 000 euron vuosituloihin yltävät kansalaiset.

Ammattiryhmittäin tarkasteltuna havaitaan, että yrittäjät ja johtavassa asemassa olevat korostavat veronmaksun merkitystä (47 prosenttia) selvästi enemmän kuin opiskelijat ja koululaiset (31 prosenttia) sekä eläkeläiset (39 prosenttia). Tämä on sikäli luonnollista, että paljon veroja maksavat henkilöt ajattelevat runsaalla veronmaksulla jo kantavansa kortensa kehoon kehitysmaiden auttamiseksi, kun taas vähän veroja maksavat eivät ehkä tule pitäneeksi verotusta niin merkittävänä yhteiskunnallisena tekijänä.

Tehokkaimmat keinot auttaa kehitysmaita yksityishenkilönä 2005-2010

n=kaikki vastaajat

25. Kansalaisten mielestä kehitysyhteistyöllä on vaikutusta, mutta se ei yksin riitä

Vastaajilta kysyttiin seuraavaksi, mitä annetuista väittämistä parhaiten kuvastaa omaa näkemystä kehitysavusta ja sen merkityksestä.

Puolet vastaajista (51 prosenttia) on sitä mieltä, että kehitysyhteistyöllä on vaikutusta, mutta se ei yksin riitä. Noin joka neljäs (24 prosenttia) on sitä mieltä, että kehitysyhteistyö voi lievittää välitöntä hätää, mutta sillä ei aikaansaada pysyvää kehitystä. Noin joka kuudes (17 prosenttia) on sitä mieltä, että kehitysyhteistyöllä on ratkaiseva merkitys kehitysmaiden nostamisessa pois köyhyydestä. Vain kolme prosenttia on sitä mieltä, ettei kehitysyhteistyöllä ole mainittavaa vaikutusta.

Tuloksissa ei ole suurta muutosta viimevuotisesta, joskin aivan hienoista siirtymää kriittisempään suuntaan on havaittavissa. Jos tällainen trendi näkyisi vain yhdessä kysymyksessä, siitä ei voisi tehdä yleisempiä johtopäätöksiä, mutta lievä kriittisyyden lisääntyminen viime vuoteen nähden on nähtävissä tutkimuksessa kautta linjan.

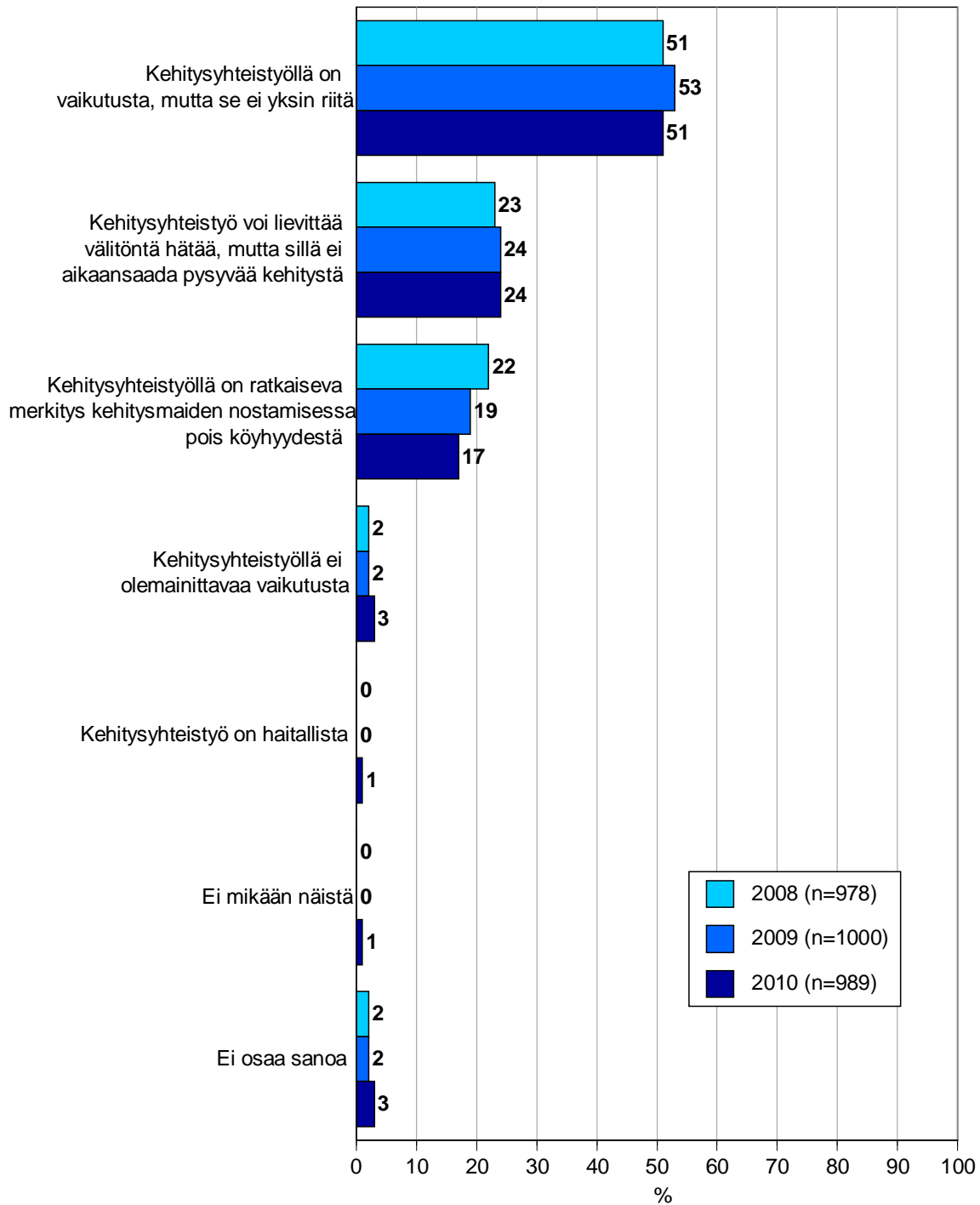
Erityisesti naiset, 15–39-vuotiaat, vähintään keskiasteen koulutuksen saaneet, ylimpään tuloluokkaan kuuluvat, toimihenkilöt, johtavassa asemassa olevat, pienissä kaupungeissa asuvat sekä Etelä-Suomen läänin asukkaat ovat sitä mieltä, ettei kehitysyhteistyö yksin riitä.

Vähiten koulutetut, keskimmäiseen tuloluokkaan kuuluvat, työväestö ja maanviljelijät, maaseutukunnissa ja Etelä-Suomen läänissä asuvat ovat keskimääräistä useammin sitä mieltä, että kehitysyhteistyö voi lievittää välitöntä hätää, mutta sillä ei saada aikaan pysyvää kehitystä.

Kehitysyhteistyön ratkaisevaan merkitykseen kehitysmaiden nostamiseksi pois köyhyydestä uskovat muita useammin 60 vuotta täyttäneet, vähiten koulutetut, keskituloiset, opiskelijat/koululaiset, eläkeläiset ja pienillä paikkakunnilla sekä Itä-Suomen, Oulun ja Lapin lääneissä asuvat.

Mikä väittämistä kuvaa parhaiten omaa näkemystä kehitysavusta ja sen merkityksestä 2008-2010

n=kaikki vastaajat

26. Terveysten edistäminen ja köyhyden vähentäminen kehitysyhteistyön päätavoitteita

Vastaajilta kysyttiin seuraavaksi, mitkä ovat heidän mielestään Suomen kehityspoliittikan tärkeimmät päämäärät. Vaihtoehdot näytettiin kortilla ja vastaajilla oli mahdollisuus valita niistä 1–3 kolme tärkeintä. Vaihtoehtoja oli hieman muutettu viime vuodesta, joten tulokset eivät ole täysin vertailukelpoisia edellisvuotisten tulosten kanssa.

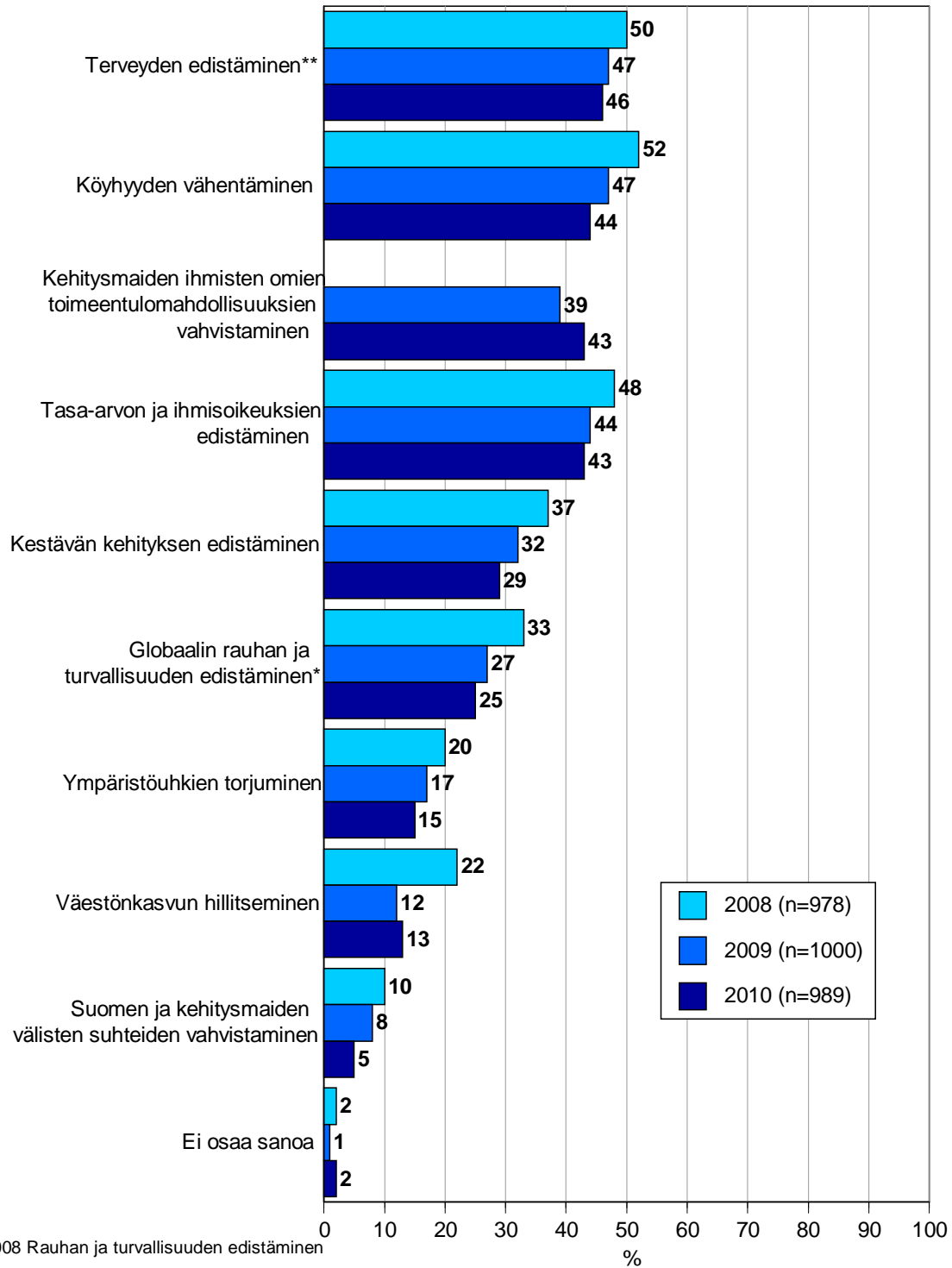
Tässä kysymyksessä eri vaihtoehtojen välille ei syntynyt kovin paljon eroja. Terveysten edistäminen nousi niukasti ykköseksi 46 prosentilla, mutta kolme muutakin päämäärää ylsi lähes samaan.

Tämä kertoo ihmisten ymmärtävän, että kehitysyhteistyöpolitiikassa on vaikea tehdä kovin selvärajaista priorisointia päämäärien suhteen, koska kaikki liittyy kaikkeen.

Suomen kehityspolitiikan tärkeimmät päämäärät 2009-2010

n=kaikki vastaajat

27. Koulutus PISA-Suomen leipälaji kehitysyhteistyössä

Vastaajat kertoivat käsityksensä siitä, mitkä heidän mielestään ovat ne alat, joilla Suomella on erityistä annettavaa kehitysmaille. Vaihtoehdot näytettiin kortilla, ja vastaajilla oli mahdollisuus valita niistä enintään kolme alaa.

Selväksi ykkösasiaksi nousi koulutus, jonka mainitsi 62 prosenttia vastaajista. Vastauksista kuultaa läpi kansainvälisten tutkimustenkin vahvistama käsitys Suomesta koulutuksen mallimaana. Koulutus sopii hyvin myös siihen ajattelutapaan, että jos todella haluaa auttaa köyhää pitkällä aikavälillä, on parempi antaa hänelle verkko ja opettaa kalastamaan kuin antaa valmista kalaa.

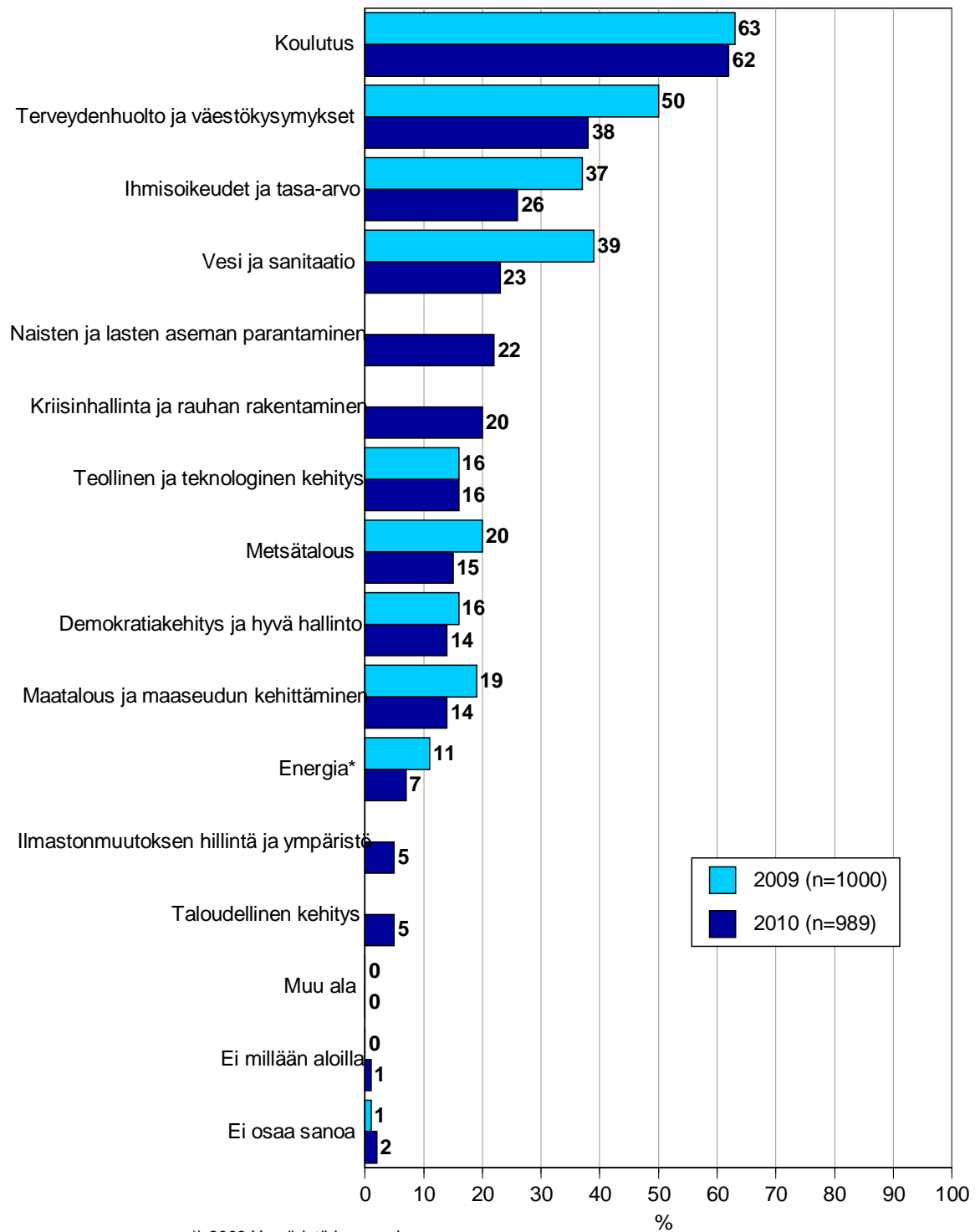
Nuoret vastaajat pitivät koulutusta tärkeämpänä kuin vanhat. Tämä selittyy sitä kautta, että nuoret ovat eläneet koulutusta korostavassa yhteiskunnassa koko elämänsä toisin kuin vanhat, joiden nuoruudessa vähemmälläkin koulutuksella saattoi pärjätä. Toisaalta on yllättävää, että vastaajan koulutustaso ei vaikuta lainkaan siihen, miten paljon hän painottaa koulutusta tässä kysymyksessä. Myöskään tulotaso ei selitä vastausten jakaumia: pienituloisimmat mainitsevat koulutuksen vain hieman useammin (66 prosenttia) kuin yli 40 000 euroa tienaaavat (64 prosenttia).

Kakkosena 38 prosentilla tulevat terveydenhuolto ja väestökysymykset, joissa niissäkin Suomen osaaminen on vahvaa ja niittänyt mainetta ulkomaita myöten. Ihmisoikeudet ja tasa-arvo nousevat ehkä yllättävänkin monen kansalaisen (26 prosenttia) mielestä sellaiseksi asiaksi, joissa Suomella on eniten annettavaa. Tätä asiaa vanhemmat pitävät selvästi vähemmän tärkeänä kuin nuoret. Kyseessä on kuitenkin varsin abstrakti ja monitahoinen ongelmavyöhyke, johon ei ole annettavana niinkään selviä ratkaisun avaimia kuin vaikkapa koulutukseen tai vesihuoltoon, joka on listalla neljäntenä 23 prosentilla.

Vaikka Suomi tunnetaan demokraattisena hyvän hallinnon maana, vain 14 prosenttia vastaajista katsoo Suomella olevan annettavaa tällä saralla. Vastauksista näkyy realistinen ymmärrys siitä, että demokratia ei ole tuontitavaraa tai ainakaan se ei ole nopeasti omaksuttavissa, jos kansalaisten koulutustason kaltaiset perusasiat eivät ole riittävän hyvällä tolalla.

Millä aloilla Suomella erityisesti annettavaa kehitysmaille 2009-2010

n=kaikki vastaajat

TUTKIMUKSEN TOTEUTUKSEN KUVAUS

Taustaa

Tämän tutkimuksen on tehnyt Taloustutkimus Oy Ulkoasiainministeriön toimeksiantona. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää suomalaisten mielipiteitä ja tietämystä kehitysyhteistyöstä. Tutkimus tarjoaa soveltuvin osin seurantatietoa aikaisempiin vastaaviin tutkimuksiin. Haastattelut tehtiin 2.–22.6.2010. Virhemarginaali on noin +/- 3 prosenttiyksikköä.

Kohderyhmä, tutkimusmenetelmä

Tutkimus toteutettiin Taloustutkimuksen säännöllisesti toistettavan Omnibus-tutkimuksen osana henkilökohtaisina haastatteluina pääosin vastaajien kodeissa. Tutkimuksen otoskoko on 989 henkilöä, tutkimuksen kohderyhmänä ovat vuotta täyttäneet suomalaiset Ahvenanmaan maakuntaa lukuun ottamatta. Otos muodostettiin kiintiöpoiminnalla, jossa kiintiöinä ovat ikä-, sukupuoli-, lääni- ja kuntatyyppijakautuma. Haastatteluja tehtiin 87 paikkakunnalla, joista kaupunkeja oli 49 ja muita kuntia 39. Otos on painotettu kohderyhmää vastaavaksi. Painotetut N-luvut vastaavat Suomen 15–79-vuotiasta väestöä tuhansina (SVT 31.12.2008).

Haastattelutyöhön osallistui 48 Taloustutkimus Oy:n koulutettua tutkimushaastattelijaa. Tutkimusta varten haastattelijoille annettiin kirjalliset työhohjeet, ja haastattelijoiden työskentelyä valvottiin haastattelijakohtaisilla atk-tilukoinneilla sekä vastaajille tehdyillä pistokokeilla.

Tutkimusaineiston käsittely ja t-testi

Tutkimusaineisto on käsitelty Taloustutkimus Oy:n laitteistoilla ja ohjelmistoilla. Tulostuksessa on käytetty t-testiä, joka mittaa kunkin taulukkoelementin kohdalla, poikkeako luku jäännösryhmästä enemmän kuin mitä satunnaisvaihtelun osuus on 95 %:n luotettavuustasolla. Tähti (*) luvun vieressä osoittaa, että ero on merkitsevää.

Tutkimustulosten raportointi ja esitetyt kysymykset

Raportissa esitetään tutkimuksen tärkeimmät tulokset. Yksityiskohtaiset tulokset löytyvät raportin liitteenä olevista taulukoista. Toimeksiantoon sisältyneet kysymykset sekä käytettävissä olevat taustatietokysymykset ovat tämän raportin liitteenä.

Tulosten vertailtavuus

Raportin tulosgraafiikassa on esitetty vertailu aikaisempiin tutkimuskertoihin soveltuvin osin. Vuosien varrella kysymysten esitysmuotoja ja vastausvaihtoehtoja on osittain muutettu, joten kaikilta osin vertailua aikaisempaan ei voida esittää. Tämän lisäksi vuoden 2005 tutkimuksessa on tutkimusmenetelmänä käytetty Internet-kyselyä. Vuosina 2002–2003 ja 2006–2010 tiedonkeruumenetelmänä on käytetty henkilökohtaisia haastatteluja osana toistuvaa Omnibus-tutkimusta. Menetelmämuutoksesta johtuen vuoden 2005 tutkimustuloksia vertailtaessa sitä aikaisempiin ja myöhempisiin tutkimustuloksiin on muutoksia pidettävä ainoastaan suuntaa-antavina.